

# RODOP

*Kuruluş: 2007*

# Rüzgârı

2020

BATI TRAKYA TÜRKLERİNİN  
AYLIK, YÖRESEL ARAŞTIRMALAR, POPÜLER  
TARİH, KÜLTÜR, SANAT DERGİSİ.

MAYIS  
SAYI:135

*Fiyatı: 2 €*



**KORONAVİRÜS KONTROL ALTINDA!!!**

# Manzaralar

## KARAÇUKUR KÖYÜ

Yunanistan'ın İskeçe ilinde, Sünnetçiköy'ün (Sunio) 5 km. kadar kuzeybatısında yer alan ve 1982 yılında terk edilen bir köydür. 1889 yılında inşa edilmiş ve daha sonra tamir edilmiş camisi hala ayaktaadır.



Fotoğraf: 29.12.2019 / İbrahim Baltalı Arşivi.



## RODOP RÜZGARI

Aylık, Yöresel Araştırmalar, Popüler

Tarih, Kültür ve Sanat Dergisi.

Batı Trakya Türklerinin Dergisidir.

**MAYIS 2020. Sayı: 135 Fiyatı: 2 E**

Sahibi ve Genel Yayın Yönetmeni:

İBRAM İbrahim

(İbrahim Baltalı)

Adres: H. Likion, 69300-Sapes-

GREECE

Tel: +30 25320 41596

Cep: +30 6946471488

e-mail: ibrahimbaltali@hotmail.com

Abonelik koşulları:

Yurtiçi 12 sayı 24 E

## ΡΟΔΟΠ ΡΟΥΖΓΚΙΑΡΙ

ΜΗΝΙΑΙΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ

ΤΟΠΙΚΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ, Λ. ΙΣΤΟΡΙΑΣ

ΚΟΥΛΤΟΥΡΑΣ ΚΑΙ ΤΕΧΝΗΣ

**ΜΑΙΟΣ 2020 ΤΕΥΧΟΣ: 135,**

**ΤΙΜΗ: 2 Ε**

ΙΔΙΟΚΤΗΤΗΣ-ΕΚΔΟΤΗΣ-

ΓΕΝΙΚΟΣ Δ.

ΙΜΠΡΑΜ ΙΜΠΡΑΗΜ

Χ. ΛΥΚΕΙΟΝ 69300 - ΣΑΠΕΣ

ΤΗΛ. +3025320 41596

ΚΙΝ. +306946471488

e-mail: ibrahimbaltali@hotmail.com

.....

*Dergimizde yayınlanan yazılar  
yazarların kendi görüşleri olup  
sorumlulukları yazarlarına aittir.*

[www.rodopruzgari.com](http://www.rodopruzgari.com)

[www.burasibatitrakya.com](http://www.burasibatitrakya.com)

2

Başyazı

Allah dinini koruyacaktır!

İbrahim Baltalı

3

Yörellerimiz

Kurcalı Köyü anıları

Bayram Ali Şerif

8

Portreler

Bulgar Müftüsü Arif Beyski (Kamen

Bolyaski).

9

Nayıs'ın hüznü

10

Konuk yazarlar

Maske diplomasisinin Balkanlar'daki  
yansıması Dr. Kader Özlem

13

Kültürümüz - Deyimlerimiz - Atasözle-  
rimiz

14

Arada bir

İslâm dini ve Müslümanlar

Asım Çavuşoğlu.

16

Batı Trakya Efsaneleri

Kızkayası Efsanesi.

17

Yaşanmış öyküler

Haymatlos Ali

İbrahim Baltalı

18

Başyazının devamı

19

Gerçek hikayeler

Papazalı mı, Hocalı mı, Halitpaşa mı.

Danyal Mehmet Bilek.

21

Görüşler - Düşünceler

Batı Trakya Türklerinin Yel Değişim-  
leri İle Savaşı

Pervin Hayrullah.

23

Özel röportaj

Buruk bir Ramazan eksik bir Rama-  
zan...

Gümülcine S. Müftüsü İbrahim Şerif

24

Mevlânâ'dan...

25

Özel röportaj

Müslüman olarak her şeyde hikmet  
aramak gerekir...

İskeçe S. Müftüsü Ahmet Mete

26

Batı Trakyalılar

Mazhar Osman

27

Çocuğa dair her şey

Çocuğunuz sizden ayrı uyumak istemi-  
yor mu?

Nuran Mustafa

28

Dünyadan

Kuzey Makedonya devlet

televizyonunda Türkçe

yayınların süresi artırıldı

29

YTB Başkanı Eren, Kuzey Makedonya-  
lı öğrencilere "online" konferans verdi.

Mukabele geleneği ramazanda Selimi-  
ye'den canlı yayınlı sürdürülecek

30

Güncel

Koronavirüs'te son durum: Ölüm yok  
sadece 7 yeni vaka!

Camiler halka kapalı olacak!

İrkçi zorlamaya soruşturma açıldı!

31

Eyalet Başkanı Metios

"İyi Ramazan'lar" diledi

BTAYTD'den pandemi ile mücadelede  
destek

Yassıköy Belediyesinden İtalya'ya  
maske yardımı

32

Koronavirüs'te dünyada son durum..

**Kapak: Maske geçirilmiş dünya  
haritası.**





# BAŞYAZI

**İbrahim BALTALI**

e-mail: ibrahimbaltali@hotmail.com

## Allah dinini koruyacaktır!

Egemen güçler toplumlari ve özellikle de azınlık olarak yaşayan insanları kendi istekleri doğrultusunda yönlendirerek yönetmeye çalışmaktadırlar. Uzun vadeli planlamalarını yaparken azınlığın içinde tüfeyle hayat süren asalakları kullanmaya çalışmaktadırlar. Bu tür uygulamalar her ne kadar insan hak ve hürriyetlerine karşı olsa dahi uygulayan tarafa herhangi bir yaptırım getirilmemektedir.

1941 yılında Almanlar'ın da teşvikiyle Bulgarlar Yunanistan'ın Batı Trakya bölgesini işgal ederler. Kendi yöneticilerini azınlık insanımızın başına getirirler. Ayrıca kendi Bulgar vatandaşlarını da bölgemize getirip insanlarımızın tarlalarına el koymak isterler. Bu arada Bulgarlar için de manevi duygular kontrol altında olmalı ve Bulgar Devleti'nin işgal politikalarına hizmet etmeliydi. Öyle de oldu. İskeçe insanının başına müftü olarak \*Arif Beyski'yi (Kamen Bolyaski) getirip diktiler. Bulgar müftüsünün ilk işi dağlık bölgedeki Müslümanların isimlerini değiştirmek oldu! Yine bu şahıs İskeçe'deki Pazaryeri Camii'nin yakılmasına da göz yummuştur. Nihayetinde 1944 yılında Bulgaristan'a kaçarken dağlarda yakalanmış ve feci bir şekilde öldürülmüştür.

Yine 2000'li yıllar. Bulgaristan totaliter rejim boyunduruğundan kurtulmuş ve insanlar yepyeni bir dünyanın özlemi içerisinde. Ancak maneviyata müdahale ne gariptir ki bu yıllarda da devam etmiştir. Uzunere (Nedelino) kasabasında, Osmanlı'dan kalma bir camiyi

ziyaret ettiğimizde çok garip anlatımlara şahit olduk. Cami cemaati hiç Türkçe bilmiyordu. İmamın ise Türkçesi mükemmeldi. İmam, nikah ve cenaze işleri için yaşlıların gençlere kendisini tavsiye ettiğini belirtmekteydi. Bulgar Devleti camiye Bulgarca hutbe gönderiyor, ancak cemaat, "Bunun ya Arapça'sını ya da Türkçe'sini oku" diye imama telkinde bulunuyorlardı. Aynı zamanda köyün yüksekçe bir yerine muhteşem de bir kilise yapılmıştı. Bu sefer de cemaat sorunu doğmuş ve sorun etraf köylerden insanları Pazar günleri buraya getirilip tek sıra halinde kiliseye getirilmesiyle halledilir sanılmıştır. Ancak sorunlar devam ediyordu. Bu sefer de kiliseye bir papaz ihtiyacı doğmuş ve kasabanın içinden bir kişiyi bu konuda yetiştirmişler. Ancak taşıma suyla değirmen dönmüyordu. Bulgaristan ekonomik krize girince papazın maaşını ödeyemeyince o da işi bırakmıştır.

Bizim bölgemize geldiğimizde ise olayın özü aynı olmakla birlikte, başka versiyonlarda devam ettiğini görmekteyiz. İçleri boşaltılmış müftülükler, halktan uzak insanlar, "kraldan daha fazla kralcı" insanlar ne yazık ki yakın zamanda bölgemizde türemiş ve bu durum tüm hızıyla da devam etmektedir.

Dünya Koronavirüs Salgını ile uğraşırken bundan medet umanlar da yine yukarıda bahsettiğimiz devletin görevlendirdiği insanlar olmuştur. Şapçı ve Gümülçine'de atanan din görevlileri bu uygulamalara güzel bir örnektir. Dini faaliyetlerin yapılmadığı bir esnada, bunu fırsat



# Yörelereimiz

## Kurcalı köyü anıları

**Bayram Ali Şerif\***

**“...Atatürk’ün öldüğünü söylüyorlar...”**

**“...Bize pantolon, setere ve şapka giydirdiler...”**

### **Kurcalı adı nereden geliyor?**

Köyün Doğu tarafında, Kurcalı ile Evrenköy arasında çalılıklar vardı. Evrenköy’den dayıma ait yaklaşık 3 dönüm kadar çalılık da burada yer alıyordu. Büyük bir ihtimalle köy adını bu çalılıklardan almıştır.

Köyün en eski haneleri ise işittiğimize göre şunlardır: Aşık Aliler, Latif Ağalar, Kel Şerifler, Hacıoğlu, İkiz Hüseyinler, Baltalılar, Hacı Yusuf, Halil Ağalar v.d.

Köye, Fındıcak’tan Hediyelerin Ali’nin annesi, Eski Baldıran’dan Dikme Nezir, Atköy’den Osmançeler, Hellezköy’den ise İkiz Hüseyinler sülalesi gelip yerleşmişlerdir.

### **Çanakkale Cephesi’ne gittiler!**

Köyümüzden Osmanlı ordusuyla Çanakkale cephesine gidenler olmuştur. Dikme Nezir, Baltalı İbrahim, Adalı Hüseyin köylerine dönmüşlerdir. Aşık Ali Mehmet ise Çanakkale’de şehir düşmüştür.

**Sadece asfalt yolun üst tarafına tütün ekme izni verilmişti!**

Köyün neredeyse tamamı hep tütün ekmiştir. 1940’lı yıllarda sadece asfaltın üst tarafına tütün ekme izni verilmiştir. O yıllarda çok yağmur yağdığından kalite bozulmaması için bu karar alınmıştır.

### **Türkiye’ye göç edildi**

Köyden kalıcı göç hep Türkiye’ye yapıldı. 1950’de epey bir kişi köyden Türkiye’ye göç etti. Kara Salihler, Arnoğlu Tahsin’in hanımı, Pinti, Hüseyin Ağaların Hasan, Gacıların Ahmet, Kara Yusuf, Kara Ali, Kara Hasan v.d. sayabiliriz. 1974’ten sonra ise yaklaşık 120 hane yine Türkiye’ye göç etti.

### **Bize pantolon setere ve şapka giydirdiler.**

Ben ilkokula Kurcalı’da başladım. Annem 1940’ta vefat edince Evrenköy’deki ninem beni yanına aldı. Orada 3 sene kaldım. Şimdiki bina yine okuldu. Köydeki eğitim ise ilk defa şimdiki okulun arka tarafındaki cemaat odalarında başladı. Yeni Türkçe çıktığı zaman çocukları şimdiki okul binasına getirdiler. Bizim zamanımızda Türkçe

tabela yoktu. Daha sonra bunlar koyuldu. Bizim hocamız Hafız Yaşar'dı. Gümülcine - Zincirli kuyuda dükkanları vardı. Bize pantolon setere ve şapka giydirdiler. Şapka giydirdikleri zaman Kozlukebir'den bir kişi (İsmi bizde saklı) kalkıp Atina'ya gitmiş ve "Bunu bize Türkler giydiliyor" diyerek şikayette bulunmuştu. Okulda o yıllarda 100'den fazla öğrenci vardı. Ben encümenken 122 talebe vardı.

Ayrıca Aşağı Mahalle'deki mescit de okul olarak kullanılmış benim ağabeyim orada okumuştur.



**25.12.2016. Kurcalı camisinin sivaları söküldüğü an.**

Daha sonra okullar arasında "cumacı-pazarıcı" ayırımı yapıldı. Yukarı Mahalle Müslüman, (cumacı), aşağı mahalle ise Türk'tü (pazarıcı). Devamında da encümen seçimi yapılacak dendi. Ben, Çolak İsmail, Suluların Sadık ilk defa encümen seçildik. Ancak 3-4 ayın içinde de "Kernara" dediler ve görevden aldılar. Bunlar yanılmıyorsam 1950-60 arasında yaşandı.

### **Atatürk'ün öldüğünü söylüyorlar!**

Bizi bir gün okul olarak toplayıp Kozlukebir'deki şimdiki çamlığın olduğu yere götürdüler. Oradaki çamları biz okul çocukları ektik. Fidanları bir kız bir oğlan tutun diye öğretmenlerin bizi tembihlediğini bugünkü gibi hatırlı-

yorum. Hatibin (Çakır Mehmet) ablası, Adalı Mehmet'in hanımı Hatice vardı. Ben Hatice ile birlikte, bende kazma, onda kürek olduğu halde çam fidanlarını ektik. Bu arada öğretmenle daskalos (Hıristiyan öğretmen) konuşuyorlardı. Hatice bana, "Bre Şerif öğretmenle daskalos ne konuşuyor biliyor musun. Bugün Atatürk'ün öldüğünü söylüyorlar." dedi. Demek ki bu kızlar biz erkeklerden daha açık göz oluyormuş. Atatürk 10 Kasım 1938'de öldüğüne göre, demek ki Kozlukebir'deki çamlar da bu tarihte ekilmiş.

### **İlk radyo kulüp binasında dinlendi!**

Eskiden köyde bulduğumuz ve sohbet ettiğimiz, adına "Kulüp" denen bir binamız vardı. Daha eskiden ise bu binanın olduğu yerde harman dövülürdü. Kulüp Başkanı Hacıoğlu Mehmet idi. Bizim yaşta-kiler burasını yaptık. Ben 1928 doğumluyum. Burası yapılırken ben yaklaşık 18 yaşlarındaydım. Buraya kendi aramızda para toplayarak bir radyo aldık. Bu köye giren ilk radyo idi. Hacıoğlu Mehmet bu işe öncülük yaptı. Bazı köylüler radyodan pek hoşlanmadılar. "Arkasına bir şey koyuyorlar ve konuşuyorlar" gibi eleştiriler yapıldı. Bunlar tabii ki günümüzde çok gülünç olabilir, ama böyle düşünenler de vardı. Oysa o boşluk denen yerde bir demirci vardı. Kısa bir süre burada demircilik yaptı.

### **Bulgar tokadı yemiş adamım!**

Bulgarlar geldiği zaman insanlar çok korktu. Kim olsa korkardı. Ben de Bulgar tokadı yemiş adamım. Ne varsa alırlardı. Dışarıda boşa gezenleri gördüler mi, "Gel buraya, al çapayı, bu dikenleri kökle" diyorlardı. Askerin dışında köye Bulgar vatandaşları da getirdiler. Bulgarlar Hıristiyan komşuların evlerinde kalıyorlardı. Türk evlerine hiç yerleşen olmadı. Bunlar evde kaldıklarından her şeye de ortak olurlardı. Bulgarlara çalışmak için tarla verme mecburiyetleri vardı. Köye gelen yaklaşık 50 kadar Bulgar askeri ise caminin yanındaki ilkokulda kalıyordu. Okulda eğitim



olmadı. Burada pişirdikleri artan yemeklerden bizim boydakilere de verirdiler. Tarlaları o yıl ektiler. Çok büyük bir bereket oldu. Ben hayatımda bizim köyde böyle çok mısır yetiştğini hatırlamıyorum. Tabii ki o yıllarda her hafta gibi de yağmur yağıyordu.

Harman yerinde batoza ne döverse Bulgar sana oradan bir pay veriyordu. Kendi malından çalabilirsen çalıyordun. Yakalanmazsan problem yok.

### **Valçe, atı vurulunca halkı camiye topladı!**

Bulgar geldiği zaman Hacı Ali'nin beygirini aldılar. O zamanlar köyün en zengini onlardı. Ondan Bulgarlar da korkardı. Babası İsmail Yunus'u da da 1914'te Bulgarlar Kocakavak'ın altında katletmişlerdi. Onunla birlikte Sepetçi adında biri de öldürülmüştü. Daha sonra yakın bir yere defnedilmişler ve türbe

yapılmıştır. O zaman korktuk mu korktuk. Ben ne olacağını bilmediğim için korkmadım. Ama evde herkesin fıs fıs konuştuğunu hatırlıyorum.

Bulgar köye geldiği zaman muhtarlık da oluştu. Macirahmetler'in odasını merkez olarak belirlediler. Burada ise Valço adında bir muhtar görev yapıyordu ve köye kumanda ediyordu. Müdürün lakabı ise "Karamüdür" idi. Benim kadar köyde onu bilen yoktur. Bir gün bu kişi karda kızak yaptırmak için babama geldi. Her gün gibi gelip talimat verirdi. Türkçe'si çok iyiydi. Valçe ise Türkçe bilmezdi. Türklerin muhtarı ise Sefidin'in babası Ahmet'ti. O zamanlar onlara "Karagelinler" deniyordu. Valçe, Ahmet'e "Bana bir beygir bul, bu akşam Müsellimköy'e gideceğim" diyor. O yıllarda en tutkun haneler Hacı Ali'ler ve Hacıosmanlar'dı. En iyi beygirler de onlarda vardı. Sonuçta



*1970'li yıllar. Kurcalı Yukarı Mahalle eski ilkokulu ve mescidi. Halil Haki Arşivi.*

Hacı Ali'nin beygirini almışlar ve Muhtar Valçe Müsellimköy'e gitmiş. Dönüşte sabaha karşı, şimdiki mezarlık kapısına elli adım kala bir el silah patlıyor ve Valçe'nin bindiği beygir ensesinden vuruluyor. Kimin vurduğu belli değil. Bulgar Muhtar, "Bu kurşun bana atıldı" diyerek o zaman bütün köydeki insanları camiye toplamış ve "Bu Kurcalı'nın içinden bu beygiri kim vurdu, bana onu gösterin" diye bağırmağa başlamış. Neye uğradığımızı şaşırдық ve çok korktuk. O gün sanki Kurcalı'da zenzele oldu.

Tam bu sırada Hafız Galip ve Hacıosman camiye gelmişler. Ben tabi bunları görmedim. Ama insanlar daha sonra anlattılar. Hafız Galip ve Hacıosman Muhtar Valço'yu caminin dışına çağırmışlar. Hacıosman, "Beygir ensesinin yukarisından vurulmuş. Beygiri sen vurmuşsun" demiş. Galip de bunu onaylayınca Bulgar Valço halkı serbest bırakmak zorunda kalmış.

1941'den 1944'ün sonuna doğru hep bunları yaşadık.

### **Bulgar Yolu'nda 15 gün çalıştık!**

Bulgar yol yapıp Dedağaç'a sıcak denize inmek istiyordu. İşte buradaki yolun yapılması için buradan da insanları zorla aldılar. Ben de bu yolun yapımında çalıştım. Fındıcak taraflarına gittik. Onar kişilik gruplar halinde insanları kaydettiler. Takkesiz Mustafa, Çolak İsmail, Eyüp İsmail, Osmançe Salih de oradaydı. Her grubun başına bir de onbaşı tayin ediyorlardı. Kazma kürek dağlarda yol yapıyorduk. Biz, yaklaşık 15 gün çalıştık. Yemek olarak mısır unu ve fasulye veriyorlardı. İçimizden biri o gün yemek yapıyorsa işe gelmiyordu. Devamlı kontrol

altındaydık.

### **Andartlar köyümüzü bastı!**

Andartlar (Yunan İç Savaşı sırasındaki gerillalar) köyü basıp ne buldularsa aldılar. Bu arada radyomuzu da alıp götürdüler. Ne buldularsa manda arabalarına koydular. Arabaları, Evrenköy'ün içinden Durhasanlar'ın dikildiği yere kadar bize taşıttılar, daha sonra kendileri alıp gittiler. Andartlık'ta bizim köyden kimseyi almadılar. Bizim köyün idarecisi Adalı Hüseyin ile Karamuçuk idi. Onların idaresi sayesinde kimse alınmadı. Andartlar Mademidis'in değirmenini yaktılar ki orasını biz Baltalı Rasim ve ben tamir ettik. Ben o zaman ustabaşıydım. Daha sonra diğerleri yanıma katıldı. 15-16 sene bir sofrada yemek yedik. Çok iyi geçindik.



**2000. Osmanlı'dan kalan tarihi çınar ağacı (Koca Kavak) ne yazık ki artık yok!**

### **1938'de ahşap cami çöktü!**

Camimin ilk hali ahşaptı. 1938'de çökünce yenisi yapılması için karar verildi. O yıllarda caminin minaresi de vardı. Köyde Türk ve Rumlar hayvan arabalıyla Kozlukebir yakınlarındaki "Kale" denen yerden taş taşıdılar. Bunları ben gözlerimle gördüm. Minarenin alt kaidesi çok geniş tutulmuş, ancak boyu kısa kalmıştı. Belki o zamanlar görenek böyleydi veya maddi imkansızlık vardı. Yapı malzeme olarak taş kullanılmıştır.

### **Kilisenin yapımına yardımcı olduk!**

1923'ten sonra mübadeleyle köyümüze Rumlar yerleştirildi. Kendilerine küçük bir kilise inşa ettiler. Daha sonra yeni kilise yapıldı ve biz de yardımcı olduk.

### **Maşatlık**

Bir de köyün güney tarafındaki yükseltilerde "Maşatlık" diye bilinen bir yer var. Orada Değirmenci Mademidis'in mezarı vardı. Türkiye'den geldiklerinde ilk defa mezarlık olarak burasını benimsemişler ve halk da buraya "Maşatlık" adını vermişti. Daha sonra buradan vazgeçtiler ve şimdiki mezarlığın olduğu yere mezarlarını taşıdılar.

### **Köyde garip bir terzi vardı!**

Milat'ın kahvesinin olduğu yerde, terzi yapan ve de her şeye itiraz eden biri vardı. Halkın bazıları ona Ermeni bazıları da Yahudi diyorlardı. Her türlü lakabı koyuyorlardı. Ancak o kişi yabancıydı ve yok oldu gitti.

İtalya Savaşı'na Arabacı Mustafa ve Küçük Salihlerin Ahmet, (Efraim'in babası) İliya'nın en büyük kardeşi gitti ve gazi olarak döndüler. Cevriye ablanın kocası Ahmet orada kaldı.

Aşağı Mahalle ve Yukarı Mahalle mescitlerini bizim grup yaptı. Yol asfalt olunca, çocuklar yolu atlayamaz gibi bir düşünce belirince Yukarı Mahalle mescidi inşa edildi. Aşağı Mahalle Mescidi ise insanlar soğuktan camiye gelemediklerinden dolayı yapılmıştır. O zaman yollar çok çamurdu ve dere devamlı akıyordu.

### **Hacca gidenler büyük cemiyetler yapardı!**

Bizim köyden bir tane asker hacısı vardı. Askerden alınıp hacca götürülmüş. O zaman sayı tamamlamak gerekirmiş. Adını hatırlayamıyorum.

O zamanlar da hacca gidecek olanlara çok büyük dualar



yapılırdı. Köyden herkes davet edilirdi. Hacca gidecek olan kişinin komşularında insanlar ağırlandı. Önce et yemeği, ardında da zerde ikram edilirdi. Hacıosman, Hacı Ali çok büyük cemiyetler yaptılar. Camiden çıkan yemeğe giderdi. Hacılar camiden kalkardı. Ve yine köy halkı toplanırdı.

### **Düğünlerde at koşusu yapılır ve yumurtayanişan alınırdı!**

Düğünlerde alay sonrası at koşusu yapılırdı. Başlangıç yeri ise Kozlukebir'deki türbelendi. Köyün girişinde karağaçların üzerinde gözcüler vardı. Onlar atların nerede olduğunu halka bildiriyordu. Hacıoğlu'nun Mehmet'in düğününden sonra bu adet sona erdi. Daha sonra ara ara yapıldı. Yine düğün alayı sonrası, yumurta bir çubuğun ucuna bağlanır ve avcılar sırasıyla 200 metreden nişan alırlardı. Yumurta vurulmadığında daha yakına çekilirdi. Yumurta vurulduğunda ise "Yumurta aktı" denirdi. Yumurtayı vurana ise bahşiş olarak damat tarafından dokuma gömlek verilirdi.

Bizde Hıdırellez'de pek olmazdı. Biz, gençliğimizde Hıdırellez için Karacaoğlan veya Yahyabeyli'ye giderdik. Onlar daha fazla önem verilerdi ve öküz dahi kesilirdi.

### **Tekinsiz yer; Koca Kavak!**

Bir gün gece vakti en azından 15 kişi Kozlukebir'e düğüne gittik. Dönüşümüzde, bizim düğüne gittiğimizi duyan biri, üzerine dokuma bir gömlek geçirerek çınar ağacının altındaki kuyudan girip çıkmaya başlayınca, biz, rahmetli Kasım Hüseyin "Ecinli" var diye bağırmaya başladı. Biz, hepimiz ekinlerin içinden Karabakla tarafında doğru kaçmaya başladık. Karanlıkdere'nin yanından dolaşa dolaşa köyün içine girdik. Çok korktuğumu hatırlıyorum ve bugün bile bu olayı unutamıyorum. Meğerse o kişi

Kurcalı köyünden Sansar Mehmet imiş ve bizi korkutmak için bunu yapmış.

Kocakavak adlı çınar ağacının bize hep tekinsiz olduğu anlatılırdı. 1914 yılında Bulgar çeteleri burada İsmail Yunus ile Sepetçi adlı iki soydaşı katletmişler, kuyunun içine atmışlardı. Daha sonra da cesetler ağacın hemen yanı başına yapılan türbelere defnedilmiştir. Türbelerin Hacı İsmail Yusuf'ait olanı hala ayakta ve aile tarafından bakımı yapılmaktadır.



**06.02.2006. Kurcalı köyüne kar yağmış!**

Köyde aşure geleneği hep yaşatıldı. Aşure komşulara dağıtılırdı. Sıradan herkes yapardı. Şimdi ne yazık ki çok az kişi bu adeti yaşıyor. Ramazan ayında da bir ay kelime-i tevhit yapılırdı. Yaklaşık 20 gün böyle giderdi. Köyümüzde hatimler de yapılırdı. Herkes kendi evinde yemek hazırlardı. Bazen de camide yapılırdı. Bir keresinde cami avlusu insanları almamıştı.

### **Yağmur duası**

Kozlukebir'de Türbeler'in olduğu yerde insanlardan toplanan yardımlarla yağmur duası yapılırdı. "Yaran" denilen bu adete bölgedeki Hıristiyanlar da katılırdı. Bu adet yaklaşık olarak 50 yıldan bu yana yapılmıyor. Hatta etraf köylerin okul çocukları da çağırılırdı.

## Yeni ateş

İnsanlarımız arasında “Yeni ateş” çıkarma adeti vardı. Ağaç parçalarını birbirine sürterek ateş elde ediyorlardı. Hayvanlarda beliren “Karıyanık” denen bir hastalık vardı. Hayvanlar bu yeni ateşin üzerinden geçirildiğinde hastalıktan kurtulacağına inanılırdı. Tevfik’in evinin yanında yaptığımızı hatırlıyorum.

## Örenler

Burada eskiden bir yerleşim yeri varmış. Hatta bir de köprünün olduğunu hatırlıyorum. Hala bugün bile kiremit parçaları çıkmaktadır.

## Sırtmaç

Eskiden köyde sığırlar vardı. Yukarı Mahalle’de manda ve inek sığırı vardı. Yine Aşağı Mahalle’den de inek sığırı çıkardı. Bu sığırlara bakana “Sırtmaç” denirdi. O zaman çok hayvan vardı. Boğalar için köyün damları vardı. Boğa mezarlığın içinde otlardı. Hayvanların yattığı yerde “İrek” adında bir göl vardı ki bugün de var olmaya devam etmektedir. Hayvan sığırları buradan su içer ve dinlenirlerdi.

## Eğrik Mahalle

“Eğrikoğuları” diye bilinen ve bir dudağı eğrik olan bir kişi burada oturduğu için bu mahalleye böyle denmiştir. Rahmetli ninem böyle anlatırdı. Bir de Kırmahalle vardı. Şimdiki Pelevalar’ın oturduğu mahalledir ki o zamanlar orada hiç ev yokmuş. Bir de Macırmahalle vardı ki burada Türkiye’den gelen Rumlar oturuyordu. Babalarımız bu ismi kullanıyordu. Ancak bizim kuşak buraya hep Rum Mahallesi demiştir.

## Su depoları

Köye elektrik 1967’den önce geldi. 1962 olabilir. Köyün girişindeki depo hayvanları sulamak içindi. Kozlukebir tarafındaki önce yapıldı. Motorla çalışıyordu. Daha son da “Kır” denen tepelere yeni depo inşa edildi...

\*Bayram Ali Şerif, 94 yaşında, Kurcalı köyünde mukim.

Görüşme: 29 Ağustos 2019.

# Portreler

## BULGAR MÜFTÜSÜ \* ARİF BEYSKİ (KAMEN BOLYASKİ)

*Müslümanların isimlerini  
Bulgar isimleriyle değiştirmeye  
kalkıştı!*

*İskeçe’deki Pazaryeri Camii-  
nin yakılmasına göz yumdu!*

*Bulgarlarla beraber  
Bulgaristan’a kaçarken feci  
bir şekilde öldürüldü!*

Arif Beyski, 15 Aralık 1941’de Bulgar Hükümeti tarafından İskeçe Müftülüğüne getirilmiş, 16 Eylül 1944’e kadar bu makamda kalmıştır. İşgal yıllarında Bulgaristan’dan İskeçe Müftülüğüne getirilen Beyski, Müftülikle bağdaşmayan bir karaktere sahipti.

Beyski’nin İskeçe Müslüman Türk halkına hiçbir yararı olmadığından başka, bazı dağ köylerinde Müslümanların isimlerini Bulgar isimleriyle değiştirmek talebinde bulunmuş ve Pazaryeri Camiinin yakılmasına da göz yummuştur. Nihayet Beyski’nin İskeçe’ye daha fazla zarar yapmaya yönelik muhtemel kötü niyetleri akamete uğramıştır ve 1944 yılı sonbaharında Bulgarlarla beraber İskeçe’yi terk edip Bulgaristan’a kaçarken balkanda yolu kesilerek feci bir şekilde öldürüldüğü söylenir.

\* Tefvik Hüseyinoğlu & Mehmet İmamoğlu, Yunanistan’da Başmüftülük Müftülükler ve Müftüler (1913-2014), İskeçe, Aralık 2017, BAKEŞ Yayınları: 32, s.143, ISBN: 978-618-82365-0-9

# Mayıs'ın hüznü...

Mayıs ayında vefat eden bazı ünlü şahsiyetler...

**1 Mayıs 1988**  
**Altan Erbulak**



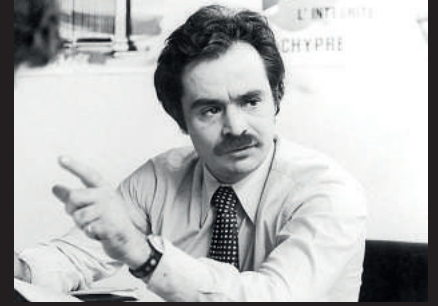
Karikatürcü, gazeteci, sinema ve tiyatro oyuncusu Altan Erbulak. Adına, eşi Füsün, kızları Ayşe ve Sevinç Erbulak tarafından, yılın başarılı oyuncusuna verilmek üzere "Altan Erbulak Ödülü" konuldu.

**3 Mayıs 1481**  
**Fatih Sultan Mehmed Han.**



**1453 yılında İstanbul'u fethetti ve yeni bir çağ açtı.**

**1 Mayıs 1976**  
**Aleksandros Panagoulis.**



Yunanlı siyasetçi ve şair. 13 Ağustos 1968'de Diktatör Georgios Papadopoulos'u öldürmek isterken yakalandı, işkence gördü. Daha sonra da milletvekili seçildi.

**4 Mayıs 1980**  
**Mareşal Josip Broz Tito**  
Yugoslavya Eski Devlet Başkanı



"Ülkemiz kristal bir küredir. Ben Josip Broz Tito, bu küreyi ellerimle tutarak değil alttan nefesimle üfleyerek havada tutuyorum. Umarım benim nefesim tükendiğinde birisi bu görevi devralır. Yoksa kristal küre yere düşer ve tuz buz olur... İşte o zaman dünyanın kaderinin korunması başka bağımsız ülkelere kalır. Nasır, benim dostumdur ancak ondan önce dünyanın geleceğinin korunması Anadolu'ya düşer. Anadolu'da Kemalistler tarafından kurulan devletin temeli bağımsızlıktır. Bu yüzden Anadolu, dünyanın kaderini kurtarma görevini omuzlarına alır." (12 Mart 1978. Yugoslavya'nın Kuruluş yıldönümünde yaptığı konuşma.)

**7 Mayıs 1986 - Haldun Taner**

Öykü ve oyun yazarı Haldun Taner İstanbul'da öldü. Taner; "On İkiye İki Var" hikayesiyle 1955 Sait Faik, "Yalıda Sabah"la 1983 Sedat Simavi, "Sersem Kocanın Kurnaz Karısı" oyunuyla 1972 Türk Dil Kurumu Tiyatro Ödülü'nü aldı. Taner, en çok "Keşanlı Ali Destanı" oyunlarıyla tanınıyordu.



**28 Mayıs 2018**  
**Prof. Dr. Semavi Eyice**  
Bizans ve Osmanlı mimarisinin otoritesi



Cumhurbaşkanlığı Kültür ve Sanat Büyük Ödülü sahibi sanat ve kültür tarihçisi Prof. Dr. Semavi Eyice, 96 yaşında hayatını kaybetti.



# Konuk yazarlar



## MASKE DİPLOMASİSİ'NİN BALKANLAR'DAKİ YANSIMASI

**Dr. Kader ÖZLEM1\***

31 Aralık 2019 tarihinde Çin'in Wuhan kentinde ortaya çıkan Coronavirüs (Covid-19) hızla bulaşan özelliği nedeniyle kısa süre içerisinde bütün dünyaya yayılmış ve bu kapsamda Dünya Sağlık Örgütü (DSÖ) tarafından 11 Mart'ta küresel salgın ilan edilmiştir. Coronavirüs çıkış noktası olan Çin'in ardından salgının merkez üssü Avrupa'ya kayarken (İtalya, İspanya ve Fransa), Nisan 2020'den itibaren Amerika Birleşik Devletleri (ABD) yeni merkez haline gelmiştir.

Coronavirüs Salgını'ndan Balkan ülkeleri<sup>2</sup> de etkilenmiş olup Mart ayı içerisinde pek çok bölge devletinin (Sırbistan, Romanya, Bulgaristan, Bosna Hersek, Kuzey Makedonya, Arnavutluk, Slovenya) olağanüstü hal ilan ettikleri ve sınır kapılarını kapattıkları görülmüştür. 8 Nisan 2020 tarihinde saat 17.00 itibarıyla Balkanlar'da toplam vakası 14.280 olarak kaydedilirken, hayatını kaybeden sayısı ise 522'dir.<sup>3</sup> Bu veriler ışığında, Balkanlar'ın küresel ölçekte toplam vaka sayısı itibarıyla % 0,98; hayatını kaybeden sayısında ise % 0,62'lik bir pay teşkil ettiği görülmektedir.

Aktardığımız veriler Balkan ülkelerinde Coronavirüs Salgını'nın başarılı bir şekilde kontrol altına alındığını göstermektedir. Bu durumun ardındaki temel faktörse bölge ülkelerinin aldığı olağanüstü hal kararlarına halkın uyması ve yetkililerin uyarılarına riayet edilmesidir. Ayrıca bölgenin dağlık topografyası ile insanların önemli bir bölümünün kırsal bölgelerde yaşamasına bağlı olarak sosyal hareketlilik yetkililerin çağrılarıyla asgari seviyede seyretmiştir. Bu nedenle Coronavirüs'ten etkilenenlerin sayısında olağan şartlar altında trajik bir yükseliş beklenmemektedir.

Coronavirüs Salgını her ne kadar Balkanlar'da alınan ön-

lemlerle düşük bir seyir izlese de dış yardımlara, yabancı yatırımlara ve yurtdışı finans girişlerine doğrudan bağlı olan zayıf Balkan ekonomileri, salgını bürokratik ve toplumsal önlemlerle aşma eğiliminde olmuştur. Bu devletlerin aldığı ekonomik ve tıbbi tedbirler ise yetersiz kalmıştır. Zira Balkanlar'daki hükümetler Coronavirüs Salgını'yla mücadelede sembolik rakamlardan oluşan bütçeler açıklamıştır. Bölge ülkelerinin sağlık sistemlerinin yeterince güçlü olmadığı dikkate alındığında, acil tıbbi malzeme ve önleyici ekipmanların üretiminde yaşanan eksiklikler bu ürünlerin dışarıdan tedarik edilmesi konusunu öncelikli hale getirmiştir.

Bu kapsamda, Coronavirüs Salgını'nın ortaya çıkardığı ve gün geçtikçe popüler halen gelen bir kavram olarak "Maske Diplomasisi"; koruyucu maskeler, hızlı virüs tanıtı, solunum cihazları gibi tıbbi malzemeler ile sağlık personellerinin gönderimini de kapsayan bir diplomasi türü olarak belirlenmiştir.<sup>4</sup> Bu süreçte tıbbi yardıma fazlasıyla ihtiyaç duyan Balkan ülkelerinde de Maske Diplomasisi uygulamaları görülmüştür.

Tümdengelimci bir bakış açısıyla Balkanlar'da Maske Diplomasisi uygulayan aktörlerin bölgeye yönelik salgın öncesinde de etkin politikalar izlemeye çalışanlardan oluştuğu söylenebilir. Bu kapsamda Çin, Rusya Federasyonu (RF), Avrupa Birliği (AB) ve Türkiye ön plana çıkmıştır. Balkanlar'a öncelikli bir önem atfetmeyen ABD ise salgının yeni merkez üssü haline gelmesiyle birlikte Maske Diplomasisi uygulamalarının gerisinde kalmıştır. Şüphesiz bu durum Balkan ülkelerinde ABD'ye yönelik hayal kırıklığı yaşanmasını da beraberinde getirmiştir.

Aktörel açıdan analiz etmek gerekirse salgının çıkış merkezi olmasına karşın, Çin Coronavirüs ile başarılı mücadelesinin ardından Maske Diplomasisi izlemiş ve bunun Balkanlar'da somut yansımaları görülmüştür. Örneğin, Hırvatistan, Yunanistan, Bulgaristan, Slovenya Çin'den maske ve diğer koruyucu tıbbi malzemeleri temin ederken, Bosna Hersek'in Republika Sırpısk entitesinde yaşayan az sayıdaki Çinli de kısa süre içerisinde 12.000 maske üretip entitenin Halk Sağlığı Enstitüsü'ne hibe etmiştir.



Çin'in Balkanlar'daki Maske Diplomasisi'nin etki katsayısının en yoğun olarak kendisini gösterdiği ülke ise Sırbistan olmuştur. Sırbistan Çin'in Balkanlar'da 16 Mart 2020 tarihi itibarıyla ilk yardım gönderdiği ülke olurken, diğer Balkan ülkeleri de peşi sıra söz konusu yardımları (tıbbi malzemeler ve doktorlar) almıştır. Sırbistan Cumhurbaşkanı Aleksander Vučić Çin'e övgülerde bulunurken, bu süreçte Belgrad sokakları Çin lideri Şi Cinqing'e teşekkür posterleriyle kaplanmıştır.5 Çin'in Sırbistan'a bu yardımı sadece Balkanlar'da değil, küresel ölçekte Maske Diplomasisi'nin başarılı bir örneğini oluşturmuştur. Esasen iki ülke arasındaki ilişkiler tarihsel açıdan güçlü bir geçmişe sahip olup, bilindiği üzere Yugoslavya'nın dağılması sürecinde Pekin yönetimi Sırbistan'ın tezlerini desteklemiştir. 2000'li yıllarda da devam eden bu işbirliğinin güncel boyuttaki karşılığı ise Sırbistan'ın Çin açısından Balkanlar'daki en güvenilir müttefiki haline gelmesidir. Nitekim Sırbistan, Çin'in Balkanlar'a yönelik ekonomi odaklı politikasının merkez ülkesi konumundadır.

RF'nin Balkanlar'daki geleneksel müttefiki olan Sırbistan, 1990'lı ve 2000'li yıllarda Moskova'nın siyasi, ekonomik ve askeri desteğini elde etmiştir. Çin'e benzer nitelikte, RF de Balkanlar'da Maske Diplomasisi uygulamaya çalışırken, ancak bunu sadece Sırbistan ile sınırlı tutmuştur. RF, Coronavirüs Salgını'nda Sır-

bistan'a 11 askeri uçakla tıbbi malzeme desteğinin yanı sıra sağlık personelleri de göndermiştir.6 Ne var ki RF'nin yardımları Çin'in yardımından yaklaşık 2 hafta sonra gerçekleşirken, kamuoyundaki etki katsayısı da düşük kalmıştır. Bu bağlamda RF'nin Maske Diplomasisi anlamında kamuoylarında olumlu tepki aldığı ülkelerin daha ziyade ABD ve İtalya olduğunu not etmek gerekir.

Diğer taraftan, AB'nin Balkanlar'da Maske Diplomasisi'yle ilgili oldukça geri planda kaldığı görülmektedir. Zira Avrupa'nın salgının merkez üssü haline gelmesinin ardından AB'nin üye ülkelere ihtiyaç duydukları tıbbi desteği sağlayamaması kurucu devletler tarafından dahi eleştirilmesini beraberinde getirmiştir. Bu konjonktürde, salgınla mücadele konusunda Balkanlar AB açısından öncelikli bir coğrafya olmaktan çıkarken, bölge Çin, RF ve Türkiye gibi aktörlerin etkisine daha açık hale gelmiştir. Nisan ayı itibarıyla Batı Balkanlar'a angaje olmaya çalışan Avrupa Komisyonu, Coronavirüs Salgını'yla mücadele için yaklaşık 410 milyon Avro'luk bir ödenek ayrıldığını duyurmuştur. Bu miktarın 38 milyon Avro'luk dilimi kısa vadede bölgeye yönelik tıbbi malzeme ve koruyucu ihtiyaçlar için ayrılırken, 374 milyon Avro'sunun ise orta vadede bölgenin ekonomik ve sosyal açıdan desteklenmesi için olduğu açıklanmıştır.7 Söz konusu yardım paketiyle AB'nin, henüz Birliğe üye olamayan ve üyelik süreçlerinin uzamasından rahatsızlık duyan Batı Balkan ülkelerinin Brüksel dışı aktörlere yönelimini önlemeye çalıştığı ileri sürülebilir. Ne var ki Coronavirüs Salgını nedeniyle AB'nin bazı temel değerlerinde meydana gelen aşınma ve Birliğin geleceğine ilişkin karamsar yorumlar,



Batı Balkan ülkelerinin Çin, RF ve Türkiye gibi aktörlere yönelimini güçlendirmiştir. Ayrıca Çin başta olmak üzere diğer iki aktörün de bölgeye yönelik yatırımları ve yardımları karşılığında AB yetkililerine tezat olarak herhangi bir somut talepte bulunmamaları bu yönelime ivme kazandırmaktadır. AB'nin söz konusu destek paketini açıklamasının Batı Balkanlar ülkelerinin kamuoylarında beklendiği kadar yankı bulmaması da Brüksel'in yaşadığı güç ve imaj kaybını gösteren bir olgudur.

Bu genel denklemin içerisinde, Türkiye de etkin bir bölgesel aktör olarak Maske Diplomasisi'ne başvurmuştur. Esasen devletlerin karşılaştırmalı bütçe oranları itibarıyla dünyada en fazla insani yardım yapan ülke olan Türkiye, Coronavirus Salgını ile mücadelede de ön plana çıkmak istemiştir. Türkiye'nin Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın 25 Mart'taki Ulusa Sesleniş konuşmasında "dünyanın 69 ülkesinin Türkiye'den yardım talep ettiğini ve 17'sine imkânlar nispetinde yardım gönderildiği" açıklaması bu kapsamda önemlidir. Balkanlar boyutunda ise ilk olarak Bulgaristan'a yardım gönderen Türkiye, 50 bin maske, 100'er bin koruyucu giysi ile gözlük göndermiş ve daha fazlasını göndermeye hazır olduğunu bildirmiştir.<sup>8</sup>

Türkiye'nin Balkanlar'a yönelik Maske Diplomasisi'ndeki asıl hamlesi 8 Nisan 2020 tarihi itibarıyla gerçekleşmiştir. Türk askeri uçaklarıyla teslim edilen yardım; koruyucu maskeler, tulumlar ve tanı kitlerinden oluşurken, Bosna Hersek, Kosova, Kuzey Makedonya, Sırbistan ve Karadağ'a ulaştırılmıştır. Esasen Türkiye'nin Balkanlar'a yönelik politikasında ayrı bir önem attığı Batı Balkanlar, 2000'li yıllarla birlikte Türk Kamu Diplomasisi'nin odak noktalarından biri olagelmıştır. Bu durum salgın döneminde Maske Diplomasisi izlenmesini de kaçınılmaz kılmıştır. Zira bölgede küresel aktörlerle rekabetinin yanı sıra sahip olduğu tarihsel mirası ve soydaş/akraba topluluklarından ileri gelen demografik bağları da Türkiye açısından yardım yapılmasını tetikleyici faktörlerdir. Söz konusu yardım Balkan ülkeleri üzerinde beklenen etkiyi yaratırken, yardımı teslim alan Balkan devletlerinin ilgili Bakanları tarafından teşekkür açıklamaları yapılmıştır.<sup>9</sup>

Aktardığımız bilgilerden de anlaşıldığı üzere Balkanlar, Maske Diplomasisi'nin etkin uygulama alanlarından biri haline gelmiştir. Bu yeni diplomasi türüyle Balkanlar'da faal olan aktörler, insani yardım yoluyla nüfuzlarını ve imajlarını güçlendirmeye çalışmaktadırlar. Bu süreçte aktörel açıdan Balkanlar'da Çin'in ve Türkiye'nin rekabet

halinde olduğu görülürken, RF'nin ise yardımları kapsam itibarıyla sınırlı kalmıştır. Türkiye içinse bu yardımlar güncel konjonktürün yanı sıra tarihsel ve demografik gerekçelerden kaynaklanmaktadır. Salgının yeni merkez üssü haline gelmesinin ardından ülke içi Coronavirus gelişmelerine odaklanan ABD, dış politikasında Balkanlar'ın merkezi bir önemde olmamasının da etkisiyle bölgedeki Maske Diplomasisi'nde yer alamamıştır. Bununla birlikte AB'nin açıkladığı yardım paketinin ise beklenen etkiyi doğurmadığı ve Birliğin imajının Balkanlar'da azalma eğiliminde olduğu görülmektedir.

\* Dr. Öğr. Üyesi, Bursa Uludağ Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, Uluslararası İlişkiler Bölümü ve Diplomasi Araştırmaları Derneği Yönetim Kurulu Üyesi, e-posta: kaderozlem@gmail.com.

2 Türkiye bu değerlendirmeye dâhil edilmemiştir.

3 Söz konusu veriler <https://www.worldometers.info/coronavirus/internet-sitesinden-derlenerek-aktarılmıştır>.

4 Bkz. Barış Özdal, "Maske Diplomasisi", *Diplomasi Araştırmaları Derneği Güncel Gelişmeler* 4 Nisan 2020, <https://www.diplomasiarastirmalari.org.tr/wp-content/uploads/2020/04/4-Nisan-2020-Maske-Diplomasisi.pdf>, (08.04.2020).

5 "Serbia Imposes State of Emergency, Pleads for China's Help", *Balkan Insight*, 16.03.2020, <https://balkaninsight.com/2020/03/16/serbia-imposes-state-of-emergency-pleads-for-chinas-help/>, (08.04.2020).

6 "Russia Sends Medical Aids to Serbia to Fight Coronavirus", *Reuters*, 3 April 2020.

7 "EU response to the coronavirus pandemic in the Western Balkans", *European Commission*, April 2020, [https://ec.europa.eu/neighbourhood-enlargement/sites/near/files/coronavirus\\_support\\_wb.pdf](https://ec.europa.eu/neighbourhood-enlargement/sites/near/files/coronavirus_support_wb.pdf), (08.04.2020).

8 "Pristignaha Pirvite Maski ot Turtsiya", *Fakti.bg*, 11 Mart 2020, <https://fakti.bg/bulgaria/453913-pristignaha-parvite-maski-ot-turcia>, (08.08.2020).

9 "Türkiye Balkan Ülkelerine Tıbbi Yardım Gönderdi", *Anadolu Ajansı*, 8 Nisan 2020

Bu yazı [diplomasiarastirmalari.org.tr](https://www.diplomasiarastirmalari.org.tr) sitesinde de yayınlanmıştır.



**KÜLTÜRÜMÜZ - DEYİMLERİMİZ****ATA SÖZLERİMİZ****ATASÖZLERİ**

- 1- Çingene evinde musandara olmaz.
- 2- Düşman kazıkta yakışır.
- 3- Sen eşek olduktan sonra binici çok olur.
- 4- Yüz, sabanı düz; yüz on tarlaya kon.
- 5- Yavaş atın tekmesi pek olur.
- 6- Akıntıya kürek çekilmez.
- 7- Yar, yıkıldığı gün tozar.
- 8- Bir tutam ot deveyi hendekten atlatır.
- 9- Olmayacak olan hacıyı, deve üstünde yılan sokar.
- 10- Yürümeğe üşenen kaçmaya doymaz.

**DEYİMLER**

- 1- Yan basmak.
- 2- Kapçık ağızlı.
- 3- Molla gibi dur.
- 4- Ocağın sönsün.
- 5- Kalburla su taşımak.
- 6- Tükürse yüzün, çıkarsa gözün.

Derleyen: Öğretmen Hüseyin İbrahim /  
Bıyıklıköy / Gümülcine

Derleme tarihi: 15.4.1969.

**ATASÖZLERİ**

- 1- Dana tersi siva tutmaz.
- 2- Kızanla potak avlanmaz.
- 3- Kürek var ama yürek yok.
- 4- Sonraki pişmanlık elvermez.
- 5- Misafir, ev sahibinin danasıdır.
- 6- Çay boyundan tarla alma sel olur, ihtiyarlıkta genç karı alma el alır.
- 7- Komşu kızı çapar olur.
- 8- Eşeğe binmeden ayaklarını salma.
- 9- Tok açın halinden anlamaz.
- 10- Para padişahın, can Allah'ın.

**DEYİMLER**

- 1- Kolay kazma düz gitti.
- 2- Diğren gibi çatal.
- 3- Saman gibi yemek.
- 4- Kap kakac.
- 5- Apırsa da köpürse de.
- 6- Tam takır kuru bakır.
- 7- Saman kafalı.
- 8- Arı gibi.
- 9- Zehir gibi.
- 10- Bağırsız armut gibi düştü.

Derleyen: Öğretmen Cengiz Ali /  
Yahyabeyli / Gümülcine

Derleme tarihi: 28.3.1969

# Arada bir...



**“...Müslüman daima intizamlıdır. Her hareketini ayarlar, her işini plânlar. Her şeyi vaktinde yapmaya özen gösterir. Müslüman iyi niyet sahibidir. O, kimsenin ararına çalışmaz. Dedikodu yapmaz, insanları çekiştirmez. O, yalnız Allah’ın karşısında eğilir. Hayatını alın teriyle kazanır. Kimseye yük olmaz...”**

## İSLÂM DİNİ VE MÜSLÜMANLAR

İslâm inançlarına göre “ ilk din bir hak dini, tevhid dini”dir. İnsanlara Tanrıyı bildiren ve onları tek tanrılı dine kavuşturan ilk insan ve ilk peygamber olan Hz. Ademdir.

Bir başka ifade ile din, Allahu Teâlâ tarafından vaz’ olunmuş bir kanundur. İnsanlara saadet yollarını gösterir. Bu ilâhi kanunu peygamberler vahiy suretiyle Cenâb-ı Hak’dan telakki ederek insanlara bildirmişler ve söylemişlerdir.

Beşeriyetle beraber doğmuş olan din, insanların sonradan icat ettikleri bir şey değildir. İnsanlığın vahşetinde, medeniyetinde beraber yaşamış ve yaşayacaktır. Eskilerde din, bir âyin mecmuası idi.

Din namına , mabutların rızasını kazanmak yahut gazabını teskin etmek için hayvanlar keserler, harp esirlerini kurban ederlerdi. Sonra İnsanî duygular ilerledi, tedricen dini Allah’ın muradına yakın manalarda anlamağa başladılar...

Bu kısa girişten sonra, bir Müslüman nasıl olmalı sorusunu biraz açalım:

Müslüman, üstün ahlâklı bir insan olmalıdır. “Ben üstün ahlâkı tamamlamak için gönderildim” diyen Peygamberimiz: “Müslümanlık güzel ahlâktır. İmanı en üstün ve olgun mü’min, ahlâkı en güzel olandır. Mîzânda güzel ahlâktan daha ağır basan bir şey asla yoktur.” Buyurmuşlardır.

Müslüman daima intizamlıdır. Her hareketini ayarlar, her işini plânlar. Her şeyi vaktinde yapmaya özen gösterir.

Müslüman iyi niyet sahibidir. O, kimsenin zararına çalışmaz. Dedikodu yapmaz, insanları çekiştirmez. O, yalnız Allah’ın karşısında eğilir. Hayatını alın teriyle kazanır. Kimseye yük olmaz...

**Din ve Dinin amacı nedir? İnsan hayatında dînî eğitimin önemi**

Din: Allah tarafından peygamberler aracılığı ile insanlara ulaştırılan İlâhî bir kanundur. Dinin kurucusu Allah, muhatabı insanlardır. Dinde temel unsur iman ve doğruluktur. Dinin amacı, İnsanlara iyi ile kötüyü, doğru ile yanlış, güzel ile çirkini bildirmektir, onları dünya ve ahiret mutluluğuna kavuşturmaktır.

Bilindiği üzere, günümüzde ilmî ve teknolojik gelişmeler görülmemiş bir hızla ilerlemektedir. Ama bütün bu gelişme ve değişimler, insanı insan yapmaya mutlu kılmaya yetmemektedir. Fertleri ve toplumları mutlu kılan, kötülüklerden kurtararak iyiye, doğruya, hakka ve hayra ulaştıran ilk yol genel eğitimle beraber dini eğitimidir.

Her iki dalda eğitim ve kültürlerine gereken değeri veren topluluklar, milletler, daima yükselmişler ve medeniyetin zirvesine ulaşmışlardır.

Bilinmelidir ki, geleceğimizin teminatı, toplumuna bağlı milli ve manevi kültür değerlerine saygılı, insana ve insanlığa hizmet aşkıyla dolu nesillerin yetiştirilmesi, ancak söz konusu eğitimle (genel eğitimle beraber dini eğitim) mümkündür.

Gönül ister ki İslâm’ın ilk emri “oku” kelimesi her din görevlisi üzerinde gerçek manada tecelli etmesidir. Çünkü, okumak, ilim tahsil etmek, cahilliği yok etmek her bir din görevlisinin aslî görevi olmalıdır.

Bir başka ifade ile her din görevlisinin birinci vazifesi, toplumumuzun özünde var olan ve fakat çeşitli sebeplerle ihmale uğrayan din duygusunun canlandırılmasında gerekli fırsatı sağlaması olmalıdır.

Çünkü din, insanı doğumundan ölümüne kadar çok yakından ilgilendiren sosyal bir kurumdur. Tarihe baktığımız zaman dinsiz bir milletin, bir toplumun yaşadığını göre-

miyoruz. Çünkü din duygusu, insanda doğuştan gelen ve zaman içinde gelişip olgunlaşan ilâhi bir duygudur.

Bu duyguyu insanların kalplerinden söküp atmak kesinlikle mümkün değildir. Nitekim inkârcıların bile bir tehlike ile karşı karşıya kaldıkları zaman Allah'a sığınıp dayanmaları bunun açık delilini teşkil eder.

Bize düşen vazife, çocuklarımıza daha küçük yaşlardan itibaren okul çağlarında iken düzenli, dengeli ve disiplinli bir din eğitimi vermek zorunluluğu vardır.

Kültür ve Cami kavramlarının bir araya getirilmesi İnsanların ve toplumların hareketlerini tayin eden en önemli güçlerden birisi de şüphesiz inançlar ve kıymet değerleridir. O halde cami-kültür münasebetini anlamak için meseleye inanç ve değer açısından bakmamız gerekiyor.

Müslüman Türk kültürünün kıymet hükmünde değerlerle ilgili unsurların kaynağı, Kur'an-ı Kerim ve Peygamberimizin hadislerinde yatmaktadır.

Bir din görevlisi cami içinde ve dışındaki görevleri, cami ve kültür kavramlarını İslâmî prensipler çerçevesinde işleminin uygun olacağını düşünüyorum. Çünkü imamın cemaatine yönelik cami ve İslâmî Kültür tehlikelerine karşı elinden geleni yapması daha doğru olur .

Son yıllarda özellikle gençlerimizin hayat şartlarının etkisiyle sürekli kabuk değiştirdiğini gözlemliyoruz. İnsanlarımızın bu değişmelerin olumsuz etkilerinden ve kendi öz değerlerine yabancılaşmasından koruyacak yegâne çare ortak bir ideale, inanç ve ahlâkî değerlere bağlı bir din eğitimi programını azınlığımızın her kesimine yaygınlaştırmaktır.

Yeni yetişen azınlık gençlerine Kültür, tarih ve azınlık olarak bir bütünlük şuuru içinde Allah sevgisini, insan sevgisini mutlaka hakim kılmalıyız. İslâm dininin birleştirici ve bütünlleştirici esaslarını azınlığımızımıza anlatmak ve birlik - beraberliğimizin sağlanmasına yardımcı olmaktır. Bir din görevlisinin dikkat edeceği hususlar, görevli olduğu köydeki davranışları

Her şeyden önce bir din görevlisinin kendisini herhangi bir kompleksten uzak tutması gerekir. Çünkü din görevlisinin vazifesi, gerçekten en şerefli görevlerin başında gelir.

Diğer taraftan bir din görevlisinin işini beş vakit namaz kıldırmak şeklinde değerlendirmek yanlıştır. Din görevlisinin beş vakit namazın dışında da sorumlulukları vardır. Bu görevlilerimiz vazifeli olduğu köy sakinlerine rehberlik etmeli, gerekli mesafe tahtında sıcak bir diyalog kurarak problemlerine çare aramalı ve bulmalıdır.

Bir namaz imamının cami içinde ve dışındaki görevleri,

camii ve kültür kavramlarını İslâm çerçevesinde işleminin uygun olacağını düşünüyorum. Çünkü imamın cemaatine yönelik cami ve İslâmî kültür tehlikelerine karşı elinden geleni yapması daha doğru olur.

İslâm Dini konusunda azınlığımızın hemen hemen her ferdi aydınlatma durumundadır. Bu yüce hizmet, camilerimizde hizmet verme şerefine erenlerin görevidir. En önemli nokta budur. Çünkü azınlığımız bizden bunu bekliyor. Kim nerede olursa olsun, toplumsal mevki ne olursa olsun, sosyal yaşantısı, bireysel yaşantısı ne olursa olsun, azınlığımızın her ferдинin gönlünde bu ulvî imamlık makamına karşı derin bir bağlılık, derin bir saygı ve güven vardır.

Bunu , ta en ücra köydeki imamet hizmetini ifâ eden imam efendimize kadar dikkate almak mecburiyeti vardır. Onun için diyorum ki, camilerimizde hizmet verme şerefine eren imamlar, Dinimizin telkin ettiği esasları daima göz önünde bulundurarak gerçekleştirme yoluna giderlerse azınlığımızın gönlünde en yüksek mertebeyi alırlar. Bu da toplumumuzun özünde var olan ve fakat çeşitli sebeplerle ihmale uğrayan din duygusunun canlandırılmasında gerekli fırsatı sağlamasıdır.

Din görevlileri ruhbanî kişilikleri ile değil, ancak âlim, ibadetlerindeki ehliyet, güzel ahlâki toplumda yorumlarını bu dini görevlere ayırmış kişilerdir. Unutulmamalıdır ki, tüm din görevlileri toplumda örnek kişiler, önderlerdir. Allah (C.C) yolunun özverili yardımcılarıdır.

İslâm'ın gerçeklerinin özümsemesinde, ibadetlerin yerine getirilmesinde; Yüce Peygamber ahlâkının ve sevgisinin yaşatılmasında en yakın rehberidir. Bu itibarla insanlar arasında ayırım yapmamaya özen göstermeli, herkese karşı adil davranmalıdır. Köydeki yaşlıları ve hastaları sıkça ziyaret ederek onların sıkıntılarını paylaşmalıdır.

Cemaati, köy sakinleri din hizmetindeki görevlilerin açıklama ve yorumlarına, telkin, vaaz ve öğütlerine tartışmasız bağlıdırlar. Zira sosyal ve dînî hayat müminlerin tek otoritesi, tartışmasız din görevlileridir.

### **İlim ile din arasında çatışma**

Türk - İslâm dünyasında ilim ile din arasında hiçbir zaman çatışma olmamıştır. Ancak din uleması ile ilim adamları arasında, fikirleri zincirden, kalpleri taklit hastalığından kurtulmuş hür kimseler arasında olması tabii olan bazı ufak tefek görüş ayrılıkları olmuştur. Yoksa şiddetle birbirine atıp - tutmak, kötü lâkaplar takmak... gibi durumlar yaşanmamıştır. Hiç kimse münazara yaptığı kimseye: Sen zındıksın, sen kâfirsın, sen bid'atcısın, dememiştir.





## BATI TRAKYA EFSANELERİ

# Kızkayası Efsanesi\*

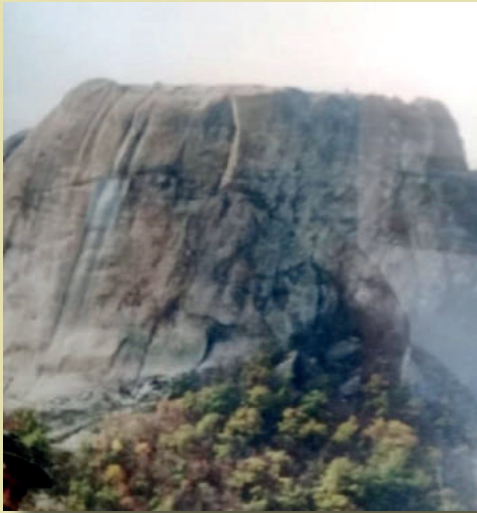
Kızkayası, Yunanistan'ın İskeçe ilindeki Mustafçova-Miki Belediyesinin Bulgaristan sınırı yakınlarında bulunmaktadır. Aynı zamanda, Körükler ile Koşnalar köylerinin arasında yer almaktadır.

Yaklaşık 100 m. yükseklikte doğal bir kale görünümündedir. Taşların üzeri ise 2 dönüm civarında düz bir yerdir. Tek giriş kapısı vardır. Bulgar tarafında ise tam sınırın üzerinde, "Mazgalcı" diye bir köyün var olduğunu da köylüler hatırlamaktadır.



20.08.2019. Koşnalar - Kotani köyü.

Hız. Ali bu taşta girmek istemiş. Atı uçmuş ve taşın üzerine geldiğinde iz bırakmış. Bugün de o izlerin görüldüğü söylenmektedir. Bu arada kızlar, teslim olmamak için kazanı, yaşlı kadını ve kendilerini de eşeğe bağlamışlar ve kendilerini taştan aşağıya atmışlar. O gün bugün burası "Kızkayası" olarak anılmaktadır.



Efsaneye konu olan Kızkayası.

Efsaneye göre, peygamberler savaşında 32 kız kendilerini buraya kapatmış. Yanlarına bir tane kazan, bir yaşlı kadın ve bir de eşek almışlar. Hız. Ali'yi de büyük savaşçı

olarak görürlermiş ki tam karşıda da büyük bir kayası bulunmakta ve izi olduğuna inanılan bir yer de vardır. Bulgaristan sınırı çizilirken, Hız. Ali taşının olduğu yere geldiğinde sınır burada bir "U" yapmıştır.



Terk edilmiş Körükler köyü.

\* Mümin Çavuş Mestan, 57 yaşında, Körükler köyü doğumlu ve Arabacıköy'de mukim. Görüşme: 2019.

<https://www.facebook.com/huseyin.ibrahimoglu.18>

# Yaşanmış

İbrahim BALTALI

# Öyküler

## Haymatlos Ali

Yunanistan'da, 1967 Albaylar Cuntası yıllarıydı. İlkbahar gelmiş, doğa yeşilin bin bir tonuyla süslenmeye, tomurcuklar çiçeğe dönmeye başlamıştı. Her tarafta toprak kokusu hakimdi. Leylekler çoktan eski yuvalarına yerleşmiş, kırlangıçlar ise yeni yuva yapma telaşında, yaz danslarına devam ediyordu.

İnsanlar tütün haşlamalarını yetiştirmeye meşgul olduğu bir sırada yağmur da çiselti şeklinde devam ediyordu. Hava şartları tam da tütüncülerin istediği gibi gidiyordu. Güzel havalara rağmen bazen de çiftçileri korkutan soğuklar oluyordu. Ancak bunlar geçiciydi. Artık yaz neredeyse gelmişti. Her şeye rağmen toprakla uğraşanlarda "Bu havalar ne zaman ısınacak" gibi mırıldanmalar hep duyuluyordu. Bu arada Ali'nin kardeşi Salih de sabah erken saatlerde haşlamaları (Tütün fidelikleri) sulamak için tarlaya gitti, motoru çalıştırdı, ancak su gelmiyordu. Bir gariplik olduğunu sezdi. Lastiğin üzerine ayağıyla hafifçe bastığında garip bir gıcırta duydu. Daha önceki tecrübelerine dayanarak, sanki korktuğu başına gelmiş gibi, "Yandık", dedi. Lastiği eliyle kaldırdı; buz gibiydi, su sesi yoktu ve çok ağırdı. Meğerse gece don yapmış, lastik buz tutmuştu. Neyse ki haşlamalara bir zarar gelmemişti. Ali, Bugarlar'ın köyü işgal ettikleri yıllarda "Fırınova" dedikleri böyle bir yerde yaşıyordu. Kısa boylu, pantolonları her zaman yamalı, kendi halinde, başında takke ile dolaşan mütevazı bir insandı. Köyde hazırcevap olarak tanınıyor ve bir şey sorulduğunda beklenmeyen garip cevaplar vermesiyle köyde ün salmıştı. Yaşı gelmesine rağmen bekar kalmayı kendisine bir hayat şekli olarak

benimsemiş, yaşlı anne ve babasının "Evlen artık çocuğum" telkinlerine rağmen, o bildiği hayat tarzına devam ediyor ve kimseyi dinlemiyordu.

Bir gün köyde derenin yamasında birkaç arkadaşın sohbetine daldığı bir anda Ali de yanlarına sokuldu, sohbetine de katıldı. İçlerinden Hasan, "Artık burada yaşanmaz. Türkiye'ye kaçalım. Orada daha iyi hayat var." Dediğinde sanki hepsi hazırmış gibi bir ağızdan "Kaçalım", dediler. Gençlik bu ya hemen o akşam daha yanlarına ne alabildilerse aldılar ve Meriç'ten öteye "Türkiye" geçtiler. Bazıları İstanbul'daki akrabalarının yanına yerleşti. Bazıları gayri sıhhi ortamlarda yaşamaya ve çalışmaya devam etti. Ancak Ali, fakir olunca, kimse onu yanına alıp çalıştırmak istemedi. Ali, kara kara düşünmeye başladığı bir gün, hızlı karar verme gücü ona "Dön geriye" dedi. O vicdanının sesine kulak verdi. Yine Meriç'i yasadışı yollardan geçti. Tekrar köyüne döndü.

Ali, artık tekrar köyündeydi. Ancak hiçbir şey bıraktığı gibi değildi. Babası tarlada güneşin altında dinlenirken kuyu dibinde hayatını kaybetmişti. Annesi de oğlunun yolunu gözlerken ona hasret bir şekilde bu dünyadan göçmüştü. Kardeşlerinin kalabalık olması onun için bir teselli kaynağıydı. Ancak o her şeye rağmen hep kendi kafasına göre yaşamaya devam ediyor, çiftçilikle geçimini sağlıyordu. Mahallede ise değişen bir şey yoktu. Komşu kadınları kapı önlerinde toplanıyor, gençler ise dere yamasında geceleri geç saatlere kadar derin sohbetler ediyordu. Bu arada hanelerden akan sular da mahallenin ortasından dereye akmaya devam ediyor, etrafa keskin bir koku

yayıyordu.

*Ali, hayvanları koşmuş tarlaya gitmek üzere mahallenin ortasına kadar gelmişti. Birden karşısına bir jandarma (Polis) dikildi. Ali'yi arabadan indirdi. Polis açtı ağzını, yumdu gözünü. El kol hareketleri yaparak, "Etraf neden temiz değil? Bu pis suları kim akıtıyor? Çalı duvarlı tuvaletleri neden kaldırmadınız? Duvarları neden çırpmadınız (Badana yapmak)" gibi hakaretler yağdırmaya başladı. Tabii ki Cunta yılları olduğundan ses çıkarmak mümkün değildi. Devletin astığı astık kestiği kestikti. Karşı gelmeyi bir kenara bırakın, jandarmaya yan bile bakmanız suç sayılırdı.*

*Ali, bütün bu hakaretleri keskin bakışlarını başka bir yöne çevirerek dinledi. Onun kafasında sanki başka bir şeyler geziyordu. Bu arada hayvanların da canı sıkılmış olacak ki bir yandan da onları sakinleştirmeye çalışıyordu. Hakaretleri pek önemsemedi. Korkusu yoktu. Bekar da olunca hapse dahi atsalar geride zaten kardeşlerinden başka kimsesi yoktu. Jandarma hep bildiğini okuyor ve cezalardan bahsediyordu. Ali'de ses yok, kendinden emin bir şekilde bu hakaretleri dinliyordu.*

*Jandarma en sonunda hakaretlerinin sonuna geldi ve ağzındaki baklayı çıkardı: "Bak burada pis sular akıyor. Bunlar kime ait? Söyle! Yoksa ceza yazarım" dedi. Ali, hazır ve beklenmeyen türden cevaplar veren bir kişiliğe sahip olduğundan, "Yaz be! Ben, zaten burada yazılı değilim!" cevabını verince jandarma böyle bir cevap karşısında bırakın ceza yazmayı haç çıkarıp mahalleden uzaklaştı; çünkü Ali, haymatlostu!*

## Başyazının devamı

bilerek yeni din görevlileri gönderilmiştir. Halbuki halkın böyle bir talebi olmamış, görevlerine devam eden insanlardan kimsenin de şikayeti yoktur. Söylendiğine göre, cami mütevelli heyetleri de bu kişileri kabul etmemiştir.

Bu insanların yaptıkları bununla da kalmamış, devletin kilise ve camiler için aldığı bazı kararları başka türlü yorumlayarak bazıları ezanın okunmamasını ve bazıları da kısık sesle okunmasını halkımızdan istemiştir. Ancak bir çok yerde bu kararlara uyulmamış ve ezan okunmaya devam etmiştir.

Peki bu zihniyetin amacı nedir? Ne yapılmak isteniyor? Bu Müslümanlar, bu Türkler neden bu kadar korkulacak insan olarak görülmektedirler? Amaç yıllar önceden bellidir. İnsanlarımız arasında ikilik yaratıp, parçalamak, bölmek ve isteği gibi yönetmektir. Bunların örneklerini geçtiğimiz yıllarda okullarımızda "Cumacı" ve "Pazarcı" uygulamalarında gördük. Şimdi de sıra demek ki camilerimize gelmiş!

Olay, Domruköy gibi dindar ve manevi değerlerine bağlı, her yıl binlerce insanın katılımıyla mevlitler düzenleyen bir köyümüze kadar gelip dayanmıştır. Polis sabah saatlerinde köye gelip ezan sesinden rahatsız olanların olduğunu söylemiştir. İnanılır gibi değil!

Yunanistan'ın Selanik kentinde bir Müslüman mülteciye zorla haç çıkartılmaya ve Yunanca dua etmesi istenmesi ise ırkçılığın hangi boyutlara geldiğini gösteren güzel bir örnektir. Neyse ki devlet bu kişi hakkında soruşturma açtı.

Sonuç olarak azınlıkların kaderi Bulgaristan'da ve Yunanistan'da da aynı. Müslümanlar ve Türklerin tehlikeli insanlar oldukları hakim zihniyet tarafından kamuoyuna dayatılmaya çalışılmaktadır. Unutulmamalıdır ki maneviyatımıza yapılan müdahaleler hiçbir zaman tutmayacaktır. Bu mübarek Ramazan gününde ancak şunları söyleyebiliriz: Allah dinini koruyacaktır! Bunu değiştirmeye de kimsenin gücü yetmeyecektir!

**\* 8. sayfaya bakınız.**



# Gerçek hikayeler

## PAPAZLI MI, HOCALI MI, HALİTPAŞA MI

*Danyal Mehmet BİLEK*

Öğretmenlik mesleği sabır gerektiren, vebali ile birlikte çok kutsal bir meslektir. Bir dönem MÜTEVELLİ’de öğretmenlik yapan ve değerli öğretmenlerimizden rahmetli Mümin ÖZTÜRK, bu kutsal öğretmenlik mesleğini hakkıyla yapanlardan biridir.

Rahmetli öğretmenimiz Mümin ÖZTÜRK , 1936 yılında Batı TRAKYA – Gümülcine kentinin Sınırdere köyünde dünyaya geldi. İlk okulu Delinasuf köyünde okudu. Ardından Gümülcine medresesinde eğitimini tamamladı. Gümülcine’deki Delinasuf ve Bıyıklıköy beldelerinde hem öğretmenliği hem de cami imamlığı görevlerini yapmıştır. 1962 yılına kadar Batı Trakya’da öğretmenlik mesleğini yapmıştır. Bu arada Türkiye’ye geliş gidişlerde ,ATATÜRK ve TÜRKİYE ile ilgili kitaplar aldığı için, Yunan milli eğitim müfettişleri tarafından öğretmenlik mesleğine son verilmiştir.

Medrese eğitimi aldığı için, Osmanlıca, Arapça, Farsça ve Yunanca dillerine de hakimmiş.

10 Mayıs 1962 yılında, Edirne’den kaçak olarak TÜRKİYE’ye ve İzmir’de ki akrabalarının yanına sığınır. Vatanışlık işleri için müracaat eder ve bu arada, Manisa Gediz otelinde de işbaşı yapar. Elindeki öğretmenlik belgeleri ile Milli Eğitim Bakanlığına baş vurur. Müracaatı kabul edilir.

1963 yılında öğretmenlik mesleğini yapmak için Manisa Milli Eğitim İl Müdürlüğü’ne davet edilir. Hocamızın bu bölümdeki hikayesini bizzat kendisinden dinlemiştim .Milli

Eğitim İl Müdürü evrakları inceledikten sonra, öğretmenlik mesleğine kabul edildiğini ve hayırlı olsun dileğini söyler. Daha sonra atama işlerini yapacak arkadaşın yanına gönderir. Bu kişi son derece muzip bir kişiymiş. Mümin hoca nasıl olsa yöreyi bilmediği için kendisine şöyle bir öneri sunar.

Hocam, üç tane yer için öğretmene ihtiyaç vardır. Ben bunları sana söyleyeyim, sen bunlardan birini tercih et ve atamanı oraya yapalım, diye söyler. Devamında bu üç yeri sırasıyla söyler ve bu yerlerden hangisini istersen tercihini söyle diye tembih eder.. 1-PAPAZLI 2-HOCALI 3-HALİTPAŞA.

Mümin öğretmen sesli olarak düşünmeye başlar. 1- PAPAZLI için şunları söyler; anasını satayım, Yunanistan’da PAPAZLAR’dan çok çektik, onun için PAPAZLI olmasın..2-HOCALI için de şöyle söyler, hocalık mesleği zaten yeteri kadar bende var, onun için

HOCALI’da olmasın..3-HALİTPAŞA içinde şöyle söyler, olursa HALİTPAŞA olsun, ne de olsa TÜRKİYE CUMHURİYETİ için şehit olmuştur. Ben de tayinimi HALİTPAŞA’ya istiyorum diye söyler. Gerekli evrakları aldığı gibi hemen HALİTPAŞA’ya gitmek için yola koyulur. Garaja gelir ve önünde HALİTPAŞA yazan otobüsün şoförüne sorar.

Arkadaş, HALİTPAŞA’ya araba kaç dakika sonra kalkacaktır.. Şöför hemen cevap verir. Valla arkadaşım, bizim PAPAZLI’ya on dakika sonra arabamız kalkacaktır, diye söyler.



*Sirkeli yakınlarında yer alan Sınırdere köyünde doğan öğretmen Mümin Öztürk.*

Neyse, bir beş dakika oyalanır ve HALİTPAŞA otobüsünün içine dalar. Koridor kıyısındaki koltuğa oturur ve oradaki yolculara sorar.

Arkadaşlar, HALİTPAŞA'ya otobüs kaç dakika sonra kalacak diye sorar.. İçlerinden biri aynen.

Arkadaş,bizim HOCALI'ya beş dakika sonra araba kalkar. Mümin hoca şaşırır,ben HALİTPAŞA'yı soruyorum onlar bana PAPAZLI ve HOCALI'dan bahsediyorlar.Kendi kendine şaşkınlığını içinden söylenerek giderir. Sonra da düşünür ki, galiba önce PAPAZLI beldesi ,ardından da HOCALI var ve nihayetinde de HALİTPAŞA'ya varırız diye düşünür. Neyse, arabanın kalkma vakti gelir ve yola koyulurlar. SARUHANLI'dan HALİTPAŞA yönüne doğru otobüs dönünce,Mümin hoca ikide bir de boyunu koridora uzatır ve yolda PAPAZLI ve HOCALI köylerini ve tabelalarını görmek için uğraşır.O kadar yol güzergahı üzerinde bir tek DEVELİ levhasını görür ve otobüs HALİTPAŞA çarşı meydanına varır ve herkes iner. Mümin hoca, herhalde PAPAZLI ve HOCALI yolcusu yoktu galiba otobüs onun için oralara uğramadı diye düşünür. Nihayet, HALİTPAŞA ilk okul müdürünün yanına varır. Kendini takdim eder ve elindeki atama evrağını müdüre verir. Müdür evrağı bir göz gezdirdikten sonra, hoş geldiniz ve hayırlısı olsun der. Ardından ,kayıt işlemleri yapacak memuru çağırır ve gerekeni yapmasını söyler ve iki de çay ister. Bir müddet sessiz kalındıktan sonra okul müdürü, sayın Mümin hocam buyur seni dinleyelim diye seslenir. Bu sözleri fırsat bilen Mümin hoca, yahu bir şey soracağım amma, diye durur.

Müdür, buyur sor hocam.

Benim buraya atamam yapılırken bana üç yerden bahsettiler .Bunlar sırasıyla, PAPAZLI, HOCALI ve HALİTPAŞA dediler .Bende seve seve HALİTPAŞA'yı tercih ettim diyerek anlatır. Daha Mümin hoca lafını bitirir bitirmez MÜDÜRBEY kahkahayı basar. Mümin hoca şaşırır ve içinden, acaba ben yanlış bir şey mi söyledim diye tereddütte kalır.

Bu arada kahkahası biten müdür hemen söze atılır.

Sana, bu üç yerden bahseden kişi biraz muzip şakacı birisiymiş, ben sana işin gerçeğini anlatayım.

Osmanlı zamanında buralarda RUM ahali çokmuş. Dini ihtiyaçları için burada ruhban okulu varmış. Burada

PAPAZ yetiştiriyorlarmış. Onun için buranın ismi Osmanlı zamanında PAPAZLI imiş. Daha sonra gelen göçmen ahali buranın isminin PAPAZLI olmasından rahatsız olduğundan 1923 yılında yetkililer tarafından HOCALI nahiyesi diyerek ismi değiştirilmiştir. Daha sonra da, 28 Ekim 1958 de de kurtuluş savaşı sırasında şehit olan ve Karaosmanoğulları sülalesinden olan yöre komutanı HALİTPAŞA'nın ismi verilmiştir. HALİTPAŞA, 7 Temmuz 1919 tarihinde şehit olmuştur.

Bu sözleri ve hikayeyi dinleyen Mümin hoca da güler ve kendisine haberi olmadan şaka yapan memurun muzipliğini hatırlar. Bize de bu hikayeyi, bir dünürçülük töreninde anlatmıştı. Benim de hiç aklımdan çıkmadı. Uzun zamandan beri bu hikayeyi yazmak istiyordum. Hocam ile maalesef denk gelemedik.

Mümin hoca, 1982 yılına kadar, HALİTPAŞA'dan sonra ÇINARROBA köyünde öğretmenlik yaptı. Daha sonra Demirci-Yeniköy de de bir buçuk yıl hizmet yaptıktan sonra güzel MÜTEVELLİ'mize tayin oluyor. Son derece sempatik, güler yüzlü ve o meşhur bisikletiyle hatırladığımız hocamız, 1990 yılında MÜTEVELLİ'deyken emekli oluyor. Ardından da HACIRAHMANLI kasabasında inzivaya çekiliyor. Önünde sepeti olan bisikletiyle gezmeyi çok seven Mümin hoca, hayatını kendi kurallarına göre yaşadı. Hayatında, dürüstlüğü seven, doğru ve gerçekleri savunan ve bunlardan ödün vermeyen bir kişiydi. Nihayet bir kış günü, hayatının bir parçası ve tutkusu olan bisikletiyle SARUHANLI'ya gider ve gelir. Bu soğuk günde, bisikletinin üzerindeyken vücudunu üşütüyor ve hastalanıyor. Bu olay bir sebep oluyor ve 8 ocak 2020 de aramızdan ayrılarak vefat ediyor. ALLAH rahmet eylesin .Nur içinde yatsın.

Evet sevgili dostlar, gördüğü ve aldığı MEDRESE eğitimle hem cami hocası hem de öğretmen olan sevgili Mümin ÖZTÜRK hocamızı bu vesile ile anmış olduk. Dürüst,adil,kendine göre kuralları olan ve bir de seleli bisikletiyle hatırladığımız bu sempatik hocamızı hatırlamaktan onur duydum. Bu yazıyı yazmamıza müsaade eden ve hatta bilgiler veren sevgili hocamızın kızı Türkan hanıma teşekkür ederiz.

# Batı Trakya Türklerinin Yel Değirmenleri İle Savaşı



## GÖRÜŞLER DÜŞÜNCELER

**Pervin  
HAYRULLAH**

Dünyada pek çok insanın inandığı bir “bilgelik” duası vardır:

*“Tanrım, bana değiştirebileceğim şeyleri değiştirme cesaretini, değiştiremeyeceğim şeyleri kabullenme sükûnetini ve ikisinin arasındaki farkı ayırt edebilme bilgeliğini ver.”*

Amerikalı ünlü filozof, şair ve tarihçi Henry David Thoreau “Sivil İtaatsizlik” isimli eserinde: “İnsan, toplumsal bir kurumun haksızlık ettiğini görür ve buna içten inanırsa, haksızlığa karşı koymalıdır,” der. Bu öğüdün-

*“Tanrım, bana değiştirebileceğim şeyleri değiştirme cesaretini, değiştiremeyeceğim şeyleri kabullenme sükûnetini ve ikisinin arasındaki farkı ayırt edebilme bilgeliğini ver.”*

de karşı koymanın bilgi ve inançla olmasını da salık verir. Thoreau'nun mücadelesi haksızlıklara karşıdır. Yaşadığı dönemde köleliğe karşı koymuş ve daima özgürlük savunucusu olmuştur. Gandhi de, bağımsızlık mücadelesinde Thoreau'nun öğretilerinden esinlenmiştir.

Batı Trakya Türklerinin mücadelesi bir “Bilgelik” mücadelesi midir?, bir “Don Kişot'luk” mudur?, bir “Pasif Savunma” mıdır? ya da henüz tanımlanamayan, literatüre girmemiş bir mücadele şekli midir?

1923'ten günümüze peyderpey kaybedilen azınlık hakları konusunda azınlığın sergilediği tutum, gözlemlenebildiği kadarıyla “hırsız evi soyduktan sonra kapıyı kilitlemek” olarak tanımlanabilir.

Örneğin, Batı Trakya'da mülkiyet konusunda şöyle bir gerçeklik vardır: Lozan Antlaşması sırasında

Batı Trakya'da işlenebilen arazinin %84'ü Batı Trakyalı Türklerin elindedir, bugün ise bu durum %25'lere çekilmiştir. Bunun sebepleri haksız kamulaştırmalar, adalet temeline dayanmayan yasalar ve azınlığa karşı tahammülsüzlük olarak sıralanabilir. Bu kamulaştırmalar konusunda azınlığın sergilediği elle tutulan ve kısmen başarılı olmuş mücadele ise “İnhanlı tarlalarının istimlâkı” konusundaki mücadeledir.

“Etnik kimlik” mücadelesi, Batı Trakya Türkleri için belki de en sürdürülebilir bir mücadele olmuştur. Bunun somut örneği olarak da Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'nde kazanılmış olan “İskeçe Türk Birliği”, “Rodop İli Türk Kadınları Kültür Derneği” ve “Evros/Meriç Azınlık Gençleri Derneği” davaları olarak gösterilebilir. Bu davalar, Batı Trakya'daki Türk kimliği mücadelesinin uluslararası boyuta taşınmış örneklerindedir. Bununla birlikte, yetkililer Türk kimliğini ısrarla



reddetmeye ve Batı Trakya'daki tarihsel, kültürel bir Türk unsurunun varlığını göz ardı etmeye devam etmektedir. Thoreau, "Bana sevgiden, paradan, ünden ziyade doğruyu/gerçekliği veriniz," der. Batı Trakya'daki Türk varlığı, Batı Trakya'nın gerçekliğidir. Bunu kabul etmek istemeyenler, gerçekliği inkar etmekte ve hayal dünyasında yaşamaktadırlar.

Eğitim ise tam bir "işkence çukuru" olarak adlandırılabilir. 1923'ten 1967'ye ağır aksak, kışkırtılmış "gelecekçi-ilerici" kavgaları arasında devam etmişken, 1967 Cunta idaresinin getirmiş olduğu ağır koşullar, Türk azınlık eğitimini bugün dünya, ülke, bölge standartlarının çok gerisine çekmiş, hatta tabiri caizse "çağ dışılığı" mahkum etmiştir. Türkler, garanti altına alınmış azınlık haklarının ötesinde, en temel insan hakkı olan "ana dil" eğitiminden aşama aşama uzaklaştırılmıştır. Bugün ilkel koşullarda devam eden eğitim, özellikle "ana dil" eğitimi, tanımlanamayan bir "jargon"dan öte değildir. Cuntanın kurduğu Selanik Özel Pedagoji Akademisi, Prof. Dr. Thalia Dragona tarafından "Geçmiş günahların kamburu" olarak tanımlanmıştır. Sırf bu tanım bile Batı Trakya Türklerine yıllardır uygulanan "cahilleştirme" politikasını açığa çıkarmaktadır.

Cuntanın azınlığa karşı en önemli adımlarından biri de, azınlık ekonomisini abluka altına almaktır. Türklerin vakıf yönetimlerini tayin etmek suretiyle, azınlık yararına çalışan

kurumların gelirlerini kontrol altına alarak, bu gelirlerin azınlık lehine kullanımını engellemiştir. Cuntadan beri devam eden bu abluka, şeffaf olmayan idareler, azınlık tarafından kontrol edilemeyen gelir-giderler...

Müftülük meselesi, "tayini" din öğreticileri yasası, resmi olarak tanınan "Müslüman" azınlığın dini özgürlükler konusunda yaşadığı sorunlar... İşte o da yıllardır süregelen bir başka muamma.

Bardak taşmış, etrafı göl olmuş...

Aklın, bilginin, bilimin ışığında mücadele nasıl olur? İllaki bıçağın kemiğe mi dayanması gerek? Tabiki hayır.

Batı Trakya Türk azınlığının her anlamda yetişmiş, uzman gençlere ihtiyacı vardır. Yıllardır pek çok defa dile getirilmiştir bu konu. Yetişmiş gençler derken, her hangi bir üniversiteden alınmış, hen hangi bir mezuniyet belgesine sahip olmak değil kastedilen. Bir "dil bilimci" mesela. Ana dil eğitiminin önemi konusunda "bilgece" konuşabilecek, Atina'daki siyasetin gölgesinde olmayan bilim insanlarını Türk azınlığın dilsel hakları konusunda ikna edebilecek bir dil bilimci. Uluslararası hukukta bilgisiyle parmak ısırtacak bir başka uzman... Ve en önemlisi bunların sürdürülebilirliği... Yani belirli aralıklarla yenilenerek takviye edilmesi... Bu azınlık bunu yapabilir mi? Tabiki yapabilir... Vakıf gelirlerini kontrol edebilse başka hiç bir şeye ihtiyacı olmadan yapabilirdi. Fakat bu mümkün olmadığı için bunu

toplumsal dayanışma ile yapabilir ancak.

Azınlık hakları mücadelesi Don Kışot'un yel değirmenleriyle savaşı gibi algılanmamalıdır. Don Kışot belki yel değirmenlerini hayali "düşman" olarak görüp onlarla mücadele etmiştir. Fakat, Türk azınlık akılcı mücadele etmeyip, aklın, bilimin ışığında hareket ederek varlık mücadelesini sürdürmezse, bir süre sonra uğruna mücadele edecek kültürel bir değeri kalmayacaktır.

2007 yılından beri pasif tutum sergilenen "240 imam yasası" Türk azınlığa artık "tayinli imam" dayatması noktasına gelmiştir. Dünyanın hiç bir yerinde bir dinin mensubu başka bir dine din adamı tayin etmez. Resmi iddiaların aksine Müslüman olmayan ülkelerde Müftü seçimi yapılmaktadır. İddialar gerçeklerin üstünü örtemez. Yine Amerika'da yaşayan Yunanlılar 9 Mayıs 2019 tarihinde kendi Başpiskoposlarını seçmişlerdir. ABD yetkilileri böyle bir tayine girişmemiştir. Yunanistan'da yaşayan Katolikler, Evangelistler, Yahudiler kendi din adamlarını seçebilmektedirler. Bu durum Müslüman Türk azınlığa gelince neden değişmekte o da yanıt bekleyen başka bir sorudur.

Bilimin, bilginin ışığında, akılcı bir mücadele eninde sonunda kazanılır...

## **Buruk bir Ramazan eksik bir Ramazan**



### **GÜMÜLCİNE SEÇİLMİŞ MÜFTÜSÜ İBRAHİM ŞERİF**

***Buruk bir Ramazan eksik bir Ramazan...***

***Ezan bir ritüel, bayram kutlaması yada dini bir ayin değildir...***

***Bu süreci iyiye yorumlamak gerek...***

Ramazan ayı dolayısıyla Rodop Rüzgarı Dergisi olarak Batı Trakya Türk Azınlığı'ndan Gümülcine Seçilmiş Müftüsü İbrahim Şerif ile bir röportaj yaptık.

Müftü Şerif başta İslam alemi olmak üzere tüm Batı Trakya Trakya Türk Azınlığı'nın Ramazan ayını tebrik etti. Bu Ramazan ayının buruk Ramazan olarak geçtiğini söyleyen müftü Şerif, "Bu Ramazan ayının aile ortamında birbirimize saygı ve aile birliğinin daha çok pekişmesine vesile olacaktır. Dolayısıyla tüm bu süreç içerisinde yaşadığımız olayları iyiye yorumlamak gerektiğini düşünüyorum" diye konuştu.

Geçtiğimiz günlerde yaşanan ezan tartışmasıyla ilgili olarak da müftü İbrahim Şerif, "İslam dinindeki Ezan bir ritüel, bayram kutlaması yada dini

bir ayin değildir. Ezan sadece namaz vakitlerini Müslümanlara duyurmak için bir çağrıdır. Ama ne yazık ki bu süreç içerisinde kendini düşünmeyen bazı insanlar ortaya çıktı" ifadelerine yer verdi.

**Ramazan ayı dolayısıyla başta Batı Trakya Türk Azınlığı'na ve İslam alemine hangi mesajı vermek istersiniz?**

**İBRAHİM ŞERİF:** Öncelikle Ramazan ayımız, başta Batı Trakya Türk Azınlığı'mıza, İslam alemine hayırlı olmasını Cenab-ı Allah'tan niyaz ediyorum, herkesin Ramazan ayını canı gönülden tebrik ediyorum. Bu yıl camilerimizin toplu ibadete yasak olması nedeniyle teravih namazlarımızı birlikte kılamıyoruz. Toplu iftarlar

yapamıyoruz. İnşallah Ramazan ayında yapacağımız dualar, dünyadaki bu salgın hastalığın gitmesine vesile olur. Buruk bir Ramazan eksik bir Ramazan. Ama bu da bizlere ve insanoğluna bazı şeyleri hatırlamasına ve belki de bizlerin kötü zannettiğimiz bazı şeylerde hayır da olabilir şeklinde düşünmemize neden olabilir. Bu Ramazan ayının aile ortamında birbirimize saygı ve aile birliğinin daha çok pekişmesine vesile olacaktır. Dolayısıyla tüm bu süreç içerisinde yaşadığımız olayları iyiye yorumlamak gerektiğini düşünüyorum.

**Hepimizin bildiği üzere tüm insanlığın olduğu gibi Azınlığımız da zor günler geçiriyor. Hükümetin Paskalya yortusunda olduğu gibi**

**Azınlığın dini konuları üzerinde almış olduğu kararları nasıl değerlendiriyorsunuz?**

**“EZAN BİR RİTÜEL, BAYRAM KUTLAMASI YADA DİNİ BİR AYİN DEĞİLDİR”**

**İBRAHİM ŞERİF:** Hepimizin bildiği üzere tün dünyada pandemi nedeniyle alınan önlemlerle birlikte bir karantina süreci yaşıyoruz. Ben bazı gelişmeleri sosyal medya aracılığıyla insanlarımızla paylaştım. Sizler de biliyorsunuz geçtiğimiz günlerde Hristiyan aleminin kutladığı Paskalya yortusu vardı. Din adamlarının kiliselerde yaptığı ayınler bir hoparlör aracılığıyla dışarıya veriliyordu. Halk da aynı şekilde kiliselere giderek kilise avlularında bu törenlere katılıyordu. Fakat Hristiyan alemi de bu bulaşıcı hastalıktan dolayı ve hastalığın daha fazla yayılmaması için bu Paskalyayı kutlayamadı. Fakat alınan kararlara da baktığımız İslam dinindeki Ezan bir ritüel, bayram kutlaması yada dini bir ayin değildir. Ezan sadece namaz vakitlerini Müslümanlara duyurmak için bir çağrıdır. Ama ne yazık ki bu süreç içerisinde kendini düşünmeyen bazı insanlar ortaya çıktı. Bu çevreler sosyal medyayı da kullanan kendinden başkasını düşünmeyen tiplerdi. Dolayısıyla ezanlar kesilmedi. Burada devletin tayin ettiği bazı kişiler ‘Nisan ayının 12’sinden sonra ezanlar okunmayacak’ şeklinde bir duyuru yayınladılar. En başta Batı Trakya Camileri Din Görevlileri Derneği Başkanı sayın Sadık Sadık ve bazı köy imamlarına telefon edildi. Oysa hükümetin almış olduğu karara baktığımızda sadece bir ayinden, kilisede yapılan ayin sesinin dışarı verilmemesinden bahsediliyor. Bu ise bizim mevlitlerimize tekabül ediyor.

**“EZANLARIMIZ OKUNDU... BU YA-**

**ŞANANLARA BAZI KİŞİLER SEBEP OLDU”**

olayısıyla bu da halkın biraraya gelmemesi ve toplanmaması manasına geliyor. Bizler de müftülük olarak bunu milletvekili İlhan Ahmet ile paylaştık. Milletvekili de bu konuyla ilgili bazı görüşmelerde bulundu v ezanın yasak olmadığını bizler de duyurduk. Ancak birkaç köyümüzde bazı aksaklıklar olsa da bunlar düzeltildi. Burada kargaşanın çıkmasına sebep olan tayinlinin ‘Ezanlar okunmayacak’ şeklinde bir ilan çıkarmış olmasıdır. Netice itibariyle ezanlarımız okundu. Bu yaşananlara bazı kişiler sebep oldu ve bir bilgi kirliliği oluştu.

**Son olarak Azınlığımıza ve insanlığa hangi mesajı vermek istersiniz?**

**“GÖSTERİŞTEN UZAK BİR ŞEKİLDE EVLERİMİZDE İBADETLERİMİZE DEVAM EDELİM”**

**İBRAHİM ŞERİF:** Yaşadığımız her şeye rağmen Ramazan ayı hayırlı olsun. Karantinanın her ne kadar hafifletilmiş olmasıyla beraber, herkes evinde ailesiyle birlikte iftar yapmalı. Eğer aile içinde gücü yetiyorsa yada bilgisi varsa, teravih namazlarını ailece kılabilirler. Herkesin ibadetlerini evlerinde yapmasını tavsiye diyorum. Dolayısıyla evlerimizde Kuran Kerim’in okunmasını, namazların kılınmasını ve aile içi iftarların yapılmasını öneriyorum. Üzülmemize gerek yok, biraz daha sabredelim ve dikkatli olalım. İnşallah bir ayın sonunda Bayram namazlarını hep birlikte kılarız. Birbirimizi ziyaret eder, kucaklaşır ve bu hasreti gideririz. Şunu gördük ki; Dünya insanlarla güzelmış, Cenab-ı Allah hepimize bayramda bayramlaşmayı nasip etsin. Bizler Allah’a karşı gösterişten uzak bir şekilde evlerimizde ibadetlerimize devam edelim.

*Mevlânâ’dan...*



*Sen verdikçe dost  
görünen çok olur.  
İste de gör hepsi birden  
yok olur.*

*Sen kendi kendine  
yetmeyi öğren;  
Tüm dünyanın malına  
gönlün tok olur.*

\*\*\*

*ÜZÜLME!  
Herkes ölür.  
Kimi toprağa,  
kimi yüreğe gömülür.*

\*\*\*

*Seni iki şey anlatır:  
Hiç bir şeyin yokken  
gösterdiğin sabır;  
Her şeyin varken  
sergilediğin tavır.*

\*\*\*

*ÜZÜLME!  
Çünkü yaradan umudu en  
çaresiz anlarda yollar.*

**UNUTMA**

*Yağmurun en şiddetlisi en  
kara bulutlardan çıkar.*



**Müslüman olarak  
her şeyde hikmet  
aramak gerekir...**



## **İSKEÇE SEÇİLMİŞ MÜFTÜSÜ AHMET METE**

*Müslüman olarak her şeyde hikmet aramak gerekir...*

*Çan sesi ve ezan bir ilandır, bunlar ayin değildir...*

Ramazan ayı dolayısıyla Rodop Rüzgarı Dergisi olarak Batı Trakya Türk Azınlığı'ndan İskeçe Seçilmiş Müftüsü Ahmet Mete ile bir röportaj yaptık. Müslümanlar olarak çok faydalı bir Ramazan ayı idrak edildiğini belirten müftü Mete, "Çünkü bizler Ramazanları farklı yaşamaya başlamıştık, Peygamberler zamanındaki Ramazanlar gibi değil. Kendini ibadete vererek, dünyayı unutarak değil. Biz Ramazanlarda, 'nerede iftar yapacağız, kiminle iftar yapacağız, hangi yemekleri pişirelim, reklamını nasıl yapalım' diye düşünür olmuştuk" diye konuştu.

**Ramazan ayı dolayısıyla başta Batı Trakya Türk Azınlığı'na ve İslam alemine hangi mesajı vermek istersiniz?**

**"KİMİNLE İFTAR YAPACAĞIZ, HANGİ YEMEKLERİ PİŞİRELİM, REKLAMINI NASIL YAPALIM DİYE DÜŞÜNÜR OLMUŞTUK"**

**AHMET METE:**

Öncelikle başta Batı Trakya Türk Azınlığı'mızın olmak üzere herkesin Ramazan ayını kutluyorum. Rabbim inşallah bir an evvel tüm insanlığın hürmetine hepimizi bu salgın hastalıktan kurtarır. Diğer yıllardan bugüne baktığımızda farklı bir Ramazan yaşıyoruz. Bu duruma kötü tarafından bakıldığında, insanın aklına 'sıkıntılı bir Ramazan' demek geliyor. Ancak Müslüman olarak da her şeyde hikmet aramak gerekir şeklinde düşünenecek olursak, bana göre Müslüman olarak çok çok faydalı bir Ramazan

ayı idrak ediyoruz. Çünkü bizler Ramazanları farklı yaşamaya başlamıştık, Peygamberler zamanındaki Ramazanlar gibi değil. Kendini ibadete vererek, dünyayı unutarak değil. Biz Ramazanlarda, 'nerede iftar yapacağız, kiminle iftar yapacağız, hangi yemekleri pişirelim, reklamını nasıl yapalım' diye düşünür olmuştuk. Bir hurmayla iftar yapan peygamberin varlığını unutarak, gösterişli hareketler, ibadete gelince 'hangisi daha kısa kıldırıyor, hangisi daha güzel kıldırıyor, mukabelelerde can sıkıntısı' gibi hallerin içine girmiştik. Ama şimdi görüyoruz ki; Allah-u Teala bizleri yalnızlaştırdı. Dolayısıyla bu anlattığım Ramazanlar ile bu Ramazanı mukayese ederek değerlendirmek gerekir. Ben kendimi ifade ederek şunları söylemek istiyorum: Ben yıllardan

beri eşimle iftar yapamadım. Şimdi herkes evinde yalnız durumda. Mukabele mi okuyacaksın, tespih mi çekeceksin, nefsini nasıl bir şekilde terbiye edeceğin yönünde Allah bizlere çok güzel bir fırsat verdi. Akıllı insan bunu böyle görmelidir ve böyle okumalıdır diye düşünüyorum. Dolayısıyla gösterişten uzak, sade, kişinin yaptığı eşinden başkasının bilmeyeceği, övünemeyeceği, riya sokamayacağı sadece kendi ibadetleriyle baş başa kalmamız gerektiğini ifade etmek istiyorum.

**Hepimizin bildiği üzere tüm insanlığın olduğu gibi Azınlığımız da zor günler geçiriyor. Hükümetin Paskalya yortusunda olduğu gibi Azınlığın dini konuları üzerinde almış olduğu kararları nasıl değerlendiriyorsunuz?**

**“BİR SALANIN BİR EZANIN OKUNMASINDAN, HIÇ KİMSE RAHATSIZLIK DUYMAMALIDIR”**

**AHMET METE:** Öncelikle Yunanistan hükümetinin önlem olarak aldığı kararlar yerinde kararlardı. Ancak dini yaşantıda da bazı kurallar getirebilirdi ama bu kadar katı olmamalıydı. Ben Hristiyanların Paskalyasından da aynı şeyi söylemişim. Paskalyada kilisenin hoparlöründe insanları rahatlatıcı ayinlerin yapılmasını temenni etmiştim. Dolayısıyla bir kilise megafonundan ayinin organize edilmesi ve insanların evinde bunu takip etmesi daha güzel olabilirdi. Aynı şekilde bir salanın bir ezanın okunmasından, hiç kimse rahatsızlık duymamalıdır. Ama ne yazık ki son gelişmelere baktığımızda, hem bizim aramızda ırkçılığı kışkırttılar, bu çevrelere prim verince de ezanlarımıza saldırmaya

başladılar. Çan sesi ve ezan bir ilandır, bunlar ayin değildir. Fakat bunları idrak edemeyen ve farklı farklı düşünen devlet yetkilileri baskı yapmak suretiyle Azınlığı da sıkıntıya soktular ve hala da sokmaya devam ediyorlar. Bunlar yanlış oldu. Gerek biz Müslümanlar gerekse Hristiyanlar için olsun; Keşke bazı şeyler düşünülerek, konuşularak ve istişare edilerek yapılsaydı çok daha güzel kararlar alınabilirdi.

**Son olarak Azınlığımıza ve insanlığa hangi mesajı vermek istersiniz?**

**“BİR MUSİBET VARSA BUNU FIRSATA ÇEVİRMEK İÇİN DE KAFAYI KULLANMAMIZ GEREKİR”**

**AHMET METE:** Bütün olumsuzluklara rağmen birlik, beraberlik ve idareci olan insanlara güven çok önemlidir. Çünkü eğer sizler devlet yetkilileri ve devlet yetkilileriyle beraber bu işi krizi yönetmek isteyen insanlara güven duymazsanız, kriz zamanı herkes kendi kafasından çalar, sokaklar insan dolar ve hastalık yayılır. Halbuki İslamda bu duruma Hz. Peygamber döneminden çok güzel örnekler var. ‘Vebalı yere girmeyin, vebalı yerdeyseniz dışarı çıkmayın’ gibi. Dolayısıyla insanımızın ister devlet yetkilileri olsun, ister kendi yöneticileri olsun güven duymasını ve sabırlı olmasını arzu ediyorum. Son olarak bir musibet varsa eğer bu musibeti fırsata çevirebileceğimizi, çevirmek için de kafayı kullanmamız gerektiğini vurgulamak istiyorum. Herkese hayırlı Ramazanlar dilerim. İnşallah Rabbim herkese bayrama, camisiyle ezanıyla kavuşmayı nasip eylesin.

## Mazhar Osman Sofulu’da doğdu



**“Mazhar Osmanlık, onu ancak Mazhar Osman paklar”**

**Mazhar Osman Kimdir ?**

Mazhar Osman ünlü Türk hekimidir. 1884’te Sofulu’da (Evros- Meriç ili- Yunanistan) doğdu, 1951’de İstanbul’da öldü.

Akıl hastalıklarının tedavi alanında büyük bir ün yaptı. Bakırköy Akıl Hastanesini ve Yeşilay Derneğini kurdu. Türk toplumunun yaşantısında ve dilinde Lokman Hekim’den de çok yer alan Mazhar Osman ın adı birçok deyimde geçmiştir.

Meselâ deli dolu davranışlarda bulunan veya garip ya da anormal huyları olan kimseler için kullanılan Mazhar Osmanlık, Onu ancak Mazhar Osman paklar gibi deyimler hep Mazhar Osman’ın sinir ve akıl hastalıkları alanındaki uluslararası ününden doğmuştur.

Bu değerli hekimimiz Türk tıp tarihinde yüzlerce yıldır süren eskimiş tedavi usullerini bir yana bırakarak sinir ve akıl hastalıkları tedavisine modern usuller getirmiş ve bu yanı sıra tıp tarihimizde âdetâ bir dönüm noktası olmuştur. Fakat giriştiği reform hareketleri toplumda çok sert tepkilere yol açmış ve ne yazık ki Mazhar Osman’ın adı kısa zamanda “pek sağlam akıllı değildir”e çıkmıştır.

-Viyana Devlet-i Aliyye Birliği-

# Çocuğa dair her şey



## Nuran Mustafa

Okul öncesi öğretmeni

- Çocuğunuzla güven veren bir ilişki kurun. Onun bireyselleşmesi için destek olun, onu güvendiğinizi hissettirin.
- Uyku öncesi ortamı sakinleştirin. Gürültü, hareketli ve eğlenceli bir ortam varsa ortamı uyku-ya uygun düzenleyin.
- Çocuğunuzla düzenli zaman ayırın ve onunla kaliteli, keyifli, etkileşimler de bulunun.

## ÇOCUĞUNUZ SİZDEN AYRI UYUMAK İSTEMİYOR MU?

Anne-baba arasında sorunlar, kavgalar veya anne-babanın psikolojik sorunları varsa; çocukla iyi, güven veren bir ilişki tarzları oluşmamışsa; çocuk kardeş kıskançlığı yaşıyorsa; okul, öğrenme uyum sorunları varsa, çocuğun kaygısı yükselir.

Bu huzursuzluklar, uyku kalitesine yansır. Korkuyorum diyebilir, anne-babaya yakın olmak isteyebilir, heleki küçük yeni doğmuş kardeş var ise anne-babanın odasında ve o ayrı odada yatıyorsa, o odaya gelme girişimi genellikle olacaktır.

Peki bu durumda ne yapılmalıdır?

- Çocuğunuzun sevdiği bir oyuncacı ile uyumasına izin verin.

- "Korkacak bir şey yok". "Kıskanma". "Sakin bağırma". gibi cümleler kurmak ya da kızmak, çocuğunuz duygularını ifade etmesini yasaklayan türden bir yaklaşım doğru olmayacaktır.

- Çocuğunuzun görüş ve önerilerini alarak yeni bir çerçeve almak ve duvara asmak, odanın şeklini değiştirmek ve benzeri gibi bir şeyleri deneye bilirsiniz.

- Çocuğunuzun İhtiyaçlarına duyarlı olup, ihtiyaçlarını zamanında karşılayın.

- Çocuğunuzla güven veren bir ilişki kurun. Onun bireyselleşmesi için destek olun, onu güvendiğinizi hissettirin.

- Uyku öncesi ortamı sakinleştirin. Gürültü, hareketli ve eğlenceli bir ortam varsa ortamı uykuya uygun düzenleyin.

- Çocuğunuzla düzenli zaman ayırın ve onunla kaliteli, keyifli, etkileşimler de bulunun.

- Çocuğunuzun bu sorundan dolayı yargılamayın, cezalandırmayın, heleki korkuları varsa onun anlamaktan uzak bir yaklaşım çocuğun sorunu daha da büyütecektir.

- Çocuğunuzun anlamaya çalışın, dinleyin, rahatlatın.

- Ödül sistemi kurun, disiplin sorunu var ise davranış, puanlama çalışmaları yaparak, ödül odaklı ve kararlılık içeren bir sistem kurabilirsiniz.

- Çocuğunuzun yanında tartışmayın, birbirinizi eleştirmeyin, sürekli her yerde bu sorundan bahsetmeyin.



# Dünyadan...

## Kuzey Makedonya devlet televizyonunda Türkçe yayınların süresi artırıldı

ÜSKÜP (AA) - Kuzey Makedonya'da, Radyo Televizyon Kurumunca (MRT) Türkçe yayınlar yeni açılan MRT 4 kanalına alındı, yayın süresi 11 saate çıkartıldı.

Makedonya Televizyonu Türkçe Program Müdürü Eran Hasip, AA muhabirine, MRT Türkçe yayınlarının MRT 4 kanalına geçerek yayın süresinin artırılmasının önemli bir gelişme olduğunu belirtti. Hasip, MRT'deki Türkçe yayınlarının düne kadar MRT 2 kanalında her gün 2,5 saat olarak devam ettiğini anlattı.

Bu genişlemeyi geçen sene yapmak istediklerini fakat belirli nedenlerden dolayı 1 yıllık gecikmeyle işe başladıklarını vurgulayan Hasip, "Yeni tip koronavirüsten (Kovid-19) dolayı bir erteleme daha yapmak istemedik. Televizyonun yönetimiyle daha önce de anlaştığımız gibi Türkçe yayın artık MRT 4 kanalından yapılacaktır." diye konuştu.

Hasip, şu anda resmi olarak 11 saatlik bir sürelerinin bulunduğunu belirterek, "10.00-15.30'da yayınımlarımız olacak. Akşam saatlerinde 19.30'dan itibaren 01.00'e kadar Türkçe yayın olacak." dedi.

Televizyonda diğer etnik azınlıkların da yayınlarının girercesine işaret eden Hasip, "Bir şekilde, bir Türk televizyonu kurduğumuzu söylememiz mümkün tabii." ifadesini kullandı.

### - "Ortak iş birliği alanı oluşacak"

Türkiye'nin bu konuda kendileri için hayati önem taşıdığına işaret eden Hasip, şunları kaydetti:

"Biraz da televizyon olarak amaçlarımızdan biri, Türkiye'yle ilişkilerimizi daha üst seviyeye çıkarabilmek. Aslında şimdiye kadar sağlıklı ilişkimiz vardı ama şimdi resmen bir kanala sahip oluyoruz. Artık Türkiye'nin resmi



12.05.2009. Üsküp'te bir cami

kurumları TRT gibi kanallarla daha verimli, sağlıklı iş birliği yapabiliriz diye düşünüyorum.

Önümüzdeki dönemde birlikte ortak yayınlar yapma, Türkiye'de yapılan belgeselleri, yayınları, dizileri burada yayınlamak, bizim yaptığımız yayınları Türkiye'de yayınlamak gibi ortak iş birliği alanı oluşacaktır."

Hasip, MRT kapsamında biri spor, biri çocuk ve diğeri de Türkçe ağırlıklı yayın yapacak MRT 4 kanalı olmak üzere 3 yeni kanalın açıldığı bilgisini de paylaştı.

### - "Projeler hayata geçirmeyi umut ediyoruz"

Hasip, gençleri de bu sürece dahil edeceklerini ve yeni çalışanlar istihdam edeceklerini dile getirdi.

MRT Türkçe yayınlarının en eski kanal olduğuna dikkati çeken Hasip, şöyle devam etti:

"Kamu kurumu olarak televizyon kanalında, Türkçe'nin bu kadar önemli yere sahip olması buradaki Türk varlığı için çok önemli bir gelişme. Türk dünyası için de önemli. Bu anlamda artık herkesten destek bekliyoruz. Önümüzdeki süreçte güzel projeler hayata geçirmeyi umut ediyoruz." Hasip, ilerleyen dönemde Türkçe yayın süresinin artırılması olasılığının bulunduğunu söyledi.

## YTB Başkanı Eren, Kuzey Makedonyalı öğrencilere “online” konferans verdi



- “Kuzey Makedonya şu an istikrara kavuşmaya çalışan bir ülke. Ama Kuzey Makedonya’daki insanların şunu her zaman bilmesi lazım: AB süreci ayrı NATO süreci ayrı, bunlar da kıymetli ama Türkiye’nin Balkanlar için ve Kuzey Makedonya için önemi her zaman daha fazladır”

ÜSKÜP (AA) - Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar (YTB) Başkanı Abdullah Eren, “Köprü Gençlik Okulu 2020” (KGO) Projesi kapsamında Kuzey Makedonyalı lise ve üniversite öğrencilerine online konferans verdi. YTB destekleriyle Balkan ülkelerinde düzenlenen “Balkan Gençlik Okulu” projesi kapsamında Üsküp merkezli Köprü Kültür Sanat ve Eğitim Der-

neği tarafından gerçekleştirilen KGO projesi kapsamında online olarak düzenlenen konferansa Eren, Makedonya Türk Sivil Toplum Teşkilatları Birliği (MATÜSİTEB) Genel Başkanı ve Köprü Derneği Başkanı Hüsrev Emin, YTB Balkanlar Koordinatörü Nedim Aslan, TİKA Üsküp Koordinatörü Aytekin Ayden, Köprü Derneği Başkanvekili ve KGO Proje Koordinatörü Mehmed Arif’in yanı sıra lise ve üniversite öğrencileri katıldı.

Eren, “Kovid-19 Salgınının Dünyadaki Yansımaları ve Türkiye’nin İnsani Yardım Çalışmaları” konulu online konferansta yaptığı konuşmada, yeni tip koronavirüsün (Kovid-19) küresel bir salgın olması hasebiyle dünyanın

hemen hemen tüm ülkelerdeki insanları etkilediğini, birçok alışkanlıkların değiştiğini ve online toplantılara ağırlık verildiğini söyledi.

YTB’nin 10. yılını kutladığını ve 10 yıllık zaman zarfında Balkan coğrafyasına çok ayrı bir önem vermeye gayret ettiklerini vurgulayan Eren, Balkan ülkelerindeki gençlerin Türkiye’deki gençlerle ve kendi aralarında iletişimi artırmaları gerektiğine dikkati çekti. Eren, “Balkan ülkelerinde gençlerin kendileri arasındaki iletişimin ve ilişkilerin gelişmesine matuf bu yönde programlar yapmaya çok gayret ettik.” dedi...

## Mukabele geleneği ramazanda Selimiye’den canlı yayınlı sürdürülecek

- Edirne Müftüsü Emrullah Üzüm:

- “Evlerimizi mescit yaparak, bireysel olarak, aile olarak dualarımızı bu zor zamanlarda yapacağız”

EDİRNE (AA) - Edirne’deki Selimiye Camisi’nde, İslam dininde önemli yer tutan 14 asırlık mukabele geleneği, ramazan ayı boyunca sosyal medyadan canlı yayınlı sürdürülecek.

“Toplu yerlerde yüksek sesle ha-

tim okunurken bilenlerin gözleriyle Kur’an-ı Kerim’i takip etmesi, bilmeyenlerin dinlemesi” anlamına gelen mukabele, İl Müftülüğünün sosyal medya hesabından her gün yayınlanacak.

Edirne Müftüsü Emrullah Üzüm, Müftülük’te gazetecilere yaptığı açıklamada, yeni tip koronavirüs (Kovid-19) salgını nedeniyle bu yıl ramazan ayının hüznü bir zamana denk geldiğini söyledi...

28.02.2015. Edirne’deki Eski Cami yanından Selimiye Camii.





# Grünceles...

## Koronavirüs'te son durum: Ölüm yok sadece 7 yeni vaka!

Yunanistan genelinde koronavirüs vakaları 22 Nisan 2020 Çarşamba günü itibariyle sadece 7 yeni vaka-



Sağlık Bakanlığı Temsilcisi  
Sotiris Çiodras

nın tespit edildiği ve vakaların 2408'e yükseldiği ve ilk kez ölüm vakasının olmadığı belirtildi.

Sağlık Bakanlığı Temsilcisi Sotiris Çiodras tarafından yapılan açıklamada, son 24 saat içinde ülke genelinde 7 yeni vakanın tespit edildiğini ve toplam koronavirüs vaka sayısının 2408'e ulaştığını açıkladı. Ayrıca Çiodras, son 24 saat içinde virüsten hayatını kaybeden vatandaş olmadığını belirtti.

Şu an itibariyle toplam ölüm vakalarının 121 olduğunu belirtilen açıklamada, 2408 vakanın yüzde 28'nin erkek olduğu açıklandı.

Ayrıca açıklamada ülke genelindeki hastanelerde 55 kişinin solunum cihazına bağlı olduğu belirtildi.



## Camiler halka kapalı olacak!

Sivil Savunma Bakan Yardımcısı Nikos Hardalyas'ın açıklamalarına göre, camiler Ramazan ayında Koronavirüs Salgını nedeniyle kapalı olacak ve en çok 4 kişi ibadet için bulunabilecek.

Yunanistan genelinde koronavirüs vakaları 24 Nisan 2020 Cuma günü itibariyle 27 yeni vakanın tespit edildiği ve vakaların 2490'a yükseldiği hayatını kaybedenlerin ise 130 olduğu belirtildi.

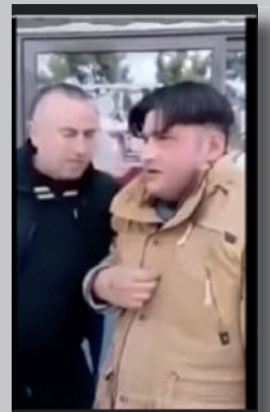
Sağlık Bakanlığı Enfeksiyon Uzmanı Sotiris Çiodras tarafından yapılan açıklamada, son 24 saat içinde ülke genelinde 27 yeni vakanın tespit edildiğini ve toplam koronavirüs vaka sayısının 2490'a ulaştığını açıkladı. Ayrıca Çiodras, son 24 saat içinde 5 kişinin virüsten hayatını kaybettiğini ve toplam ölü sayısının 130 olduğunu kaydetti.

## İrkçi zorlamaya soruşturma açıldı!

Geçtiğimiz günlerde sosyal medyada büyük tepki çeken ırkçı videoya soruşturma açıldı. 04.21.2020 tarihli basın sayfalarında yer aldı. Selanik'in PAOK takımı taraftarı bir kişi, bir Müslüman göçmene zorla haç çıkarmasını, Yunanca olarak dua etmesini istemekteydi. Konuyla ilgili Selanik Mahkemesi ilgili kişi hakkında ırkçı şiddet uygulamaktan soruşturma başlattı. Bu konuda baskıya maruz kalan göçmenin de ifadesine başvurulacak.

Videoyu izlemek için:

<https://www.newsit.gr/topikes-eidhseis/paremvasi-ei-saggelea-gia-to-vinteo-me-opado-tou-paok-na-anag-kazei-metanasti-na-kanei-to-stayro-tou/3016291/>



İrkçi zorlamaya maruz kalan Müslüman mülteci korku içinde söylenenleri yapmaya çalışıyor.



## Eyalet Başkanı Metios “İyi Ramazan’lar” diledi

Doğu Makedonya Trakya Eyalet Başkanı Hristos Metios, Ramazan dolayısıyla yazılı bir mesaj yayınlarak tüm Müslümanlara iyi Ramazan dileklerinde bulundu.



*Eyalet Başkanı Hristos Metios*

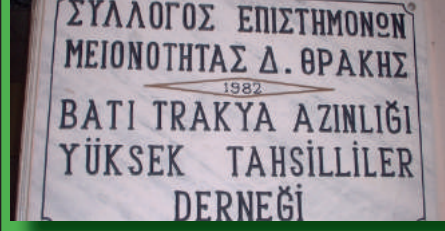
Eyalet Başkanı Metios’un sosyal medya hesabından yaptığı açıklama şöyle:

“Doğu Makedonya Trakya Eyalet Başkanı Hristos Metios, Ramazan dolayısıyla yazılı bir mesaj yayınladı.

Oruç dönemi yarın başlayacak olan Müslüman arkadaşlarıma, size iyi bir Ramazan diliyorum. Bu yıl, kendimizi koronavirüsten koruma ihtiyacı nedeniyle, hepimizin alışkanlıklarımızı ayarlaması ve dini görevlerimizi farklı bir şekilde yerine getirmesi gerekiyor. Ramazan ayında ibadet edenler camiye gitmemeli, evde dua etmeli ve İftar ve Sahur gibi iki öğünleri sadece kendi insanlarıyla yakın bir çevrede paylaşmalıdır.

İyi Ramazanlar sağlıklı ve iyilikle.”

## BTAYTD’den pandemi ile mücadeleye destek



Batı Trakya Azınlığı Yüksek Tahsililer Derneği (BTAYTD) Covid – 19 salgınıyla mücadeleye katkı sağlamak amacıyla İskeçe Tabipler Odası’na (Ιατρικός Σύλλογος Ξάνθης) maddi yardım ve maske bağışında bulundu.

Konuya ilişkin BTAYTD’nden yapılan açıklama şöyle:

“Yeni tip koronavirüs (Covid 19) salgını nedeniyle tüm dünya zor günlerden geçiyor. Salgın nedeniyle özellikle İskeçe ili de ülkemizde ki en zor süreçten geçen bölgeler arasında yer alıyor. BTAYTD olarak Covid – 19 pandemisine karşı verilen mücadeleye katkı sağlamak ve yardımcı olabilmek amacıyla, tarafımızdan İskeçe Tabipler Odası’na geçtiğimiz günlerde 1.500 euro maddi yardımda bulunduk. Ayrıca, temin edilen yüz maskeleri de İskeçe Tabipler Odası’na bağışlanmıştır.

Pandemi ile mücadele eden başta sağlık sektörü çalışanlarına, bu mücadeleye katkıda bulunan sivil toplum kuruluşlarına ve bu mücadelede yer alan kurum yöneticileri-

## Yassıköy belediyesinden İtalya’ya

### maske yardımı

Yassıköy Belediyesi, tüm dünyayı etkisi alan koronavirüs salgınından en çok etkilenen ülkeler arasında yer alan İtalya’nın Lombardia eyaletine maske yardımında bulundu.



*Yassıköy Belediye Başkanı  
Önder Mümin v.d.*

Yassıköy Belediyesi Lombardia eyaletinin, Romano di Lombardia belediyesine 2000 adet maske gönderdi.

Konuyla ilgili olarak belediyeden yapılan açıklama şöyle:

“Covid -19 ile mücadelede dayanışma ve yardımlaşma adına İtalya’nın, Lombardia Eyaletinin, Romano di Lombardia belediyesine 2000 adet maske gönder-

# Kovid-19 Salgınında Son Durum

## Dünya genelinde Kovid-19 bulaşanların sayısı **3 milyon 300** bini geçti

ANKARA (AA) - Çin'in Hubey eyaletine bağlı Vuhan kentinde ortaya çıkan yeni tip koronavirüsün (Kovid-19) dünya genelinde bulaştığı kişi sayısı 3 milyon 300 bini geçti.

Kovid-19 görülen ülke ve bölgelerdeki yeni vakalara ilişkin verilerin derlendiği "Worldometer" internet sitesine göre, dünya genelinde toplam vaka sayısı 3 milyon 301 bin 266'ya ulaştı.

**En çok vaka görülen ülke 1 milyon 93 bin 198 ile ABD oldu.** Bu ülkeyi 239 bin 639 ile İspanya, 205 bin 463 ile İtalya, 171 bin 253 ile İngiltere, 167 bin 178 ile Fransa, 163 bin 9 ile Almanya, 120 bin 204 ile Türkiye, 106 bin 498 ile Rusya

ve 94 bin 640 ile İran izledi. Salgının ortaya çıktığı Çin ana karasında ise 82 bin 862 vaka kayda geçti.

### **Vaka sayıları 10 bini aşan diğer ülkeler ise şöyle sıralandı:**

"Brezilya (85 bin 380), Kanada (53 bin 21), Belçika (48 bin 519), Hollanda (39 bin 316), Peru (36 bin 976), Hindistan (34 bin 862), İsviçre (29 bin 586), Portekiz (25 bin 45), Ekvador (24 bin 934), Suudi Arabistan (22 bin 753), İsveç (21 bin 92), İrlanda (20 bin 612), Meksika (17 bin 799), Pakistan (16 bin 473), Singapur (16 bin 169), Şili (16 bin 23), İsrail (15 bin 946), Avusturya (15 bin 452), Belarus (14 bin 27), Japonya (14 bin 677),

Katar (13 bin 409), Polonya (12 bin 877), Birleşik Arap Emirlikleri (12 bin 481), Romanya (12 bin 240), Güney Kore (10 bin 765), Ukrayna (10 bin 406) ve Endonezya (10 bin 118)."

Çin'in Hubey eyaletine bağlı Vuhan kentinde 2019 Aralık'ta ortaya çıkan Kovid-19 salgını, dünya genelinde 200'den fazla ülke ve bölgeye yayıldı.

**Salgın nedeniyle dünya genelinde 233 bin 718 kişi hayatını kaybetti,** virüs bulaşan 1 milyon 37 bin 936 kişi iyileşti. Halen tedavi gören 2 milyon 29 bin 612 aktif enfekte kişi bulunuyor.



# Camilerimiz

**Musahip Mustafa Paşa Camii  
Yenice / Genisea / İskeçe**



Fotoğraf: 14.10.2017 / İbrahim Baltalı Arşivi.



## 19 yıl önce Rodop Rüzgarı

Yıl:2. Sayı: 60. 20 Mart 2001. Fiyatı: 250 Drahmi.

# RODOP

Rüzgârı

HAFTALIK SİYASİ VE KÜLTÜREL GAZETE



Kuruluş Tarihi: 12 Kasım 1999

YIL: 2 SAYI: 60

20 - MART - 2001

FIYATI 250 DRH.

*Halem hastalarından değil, kalemi hasta olanlardan korkunuz.*



Yunanistan Dışişleri Bakanı Y. Papandreou ve T.C Devlet Bakanı Yüksel Yalova mutlu bir şekilde el sıkıştılar.

YUNANİSTAN  
TÜRKİYE



## BARIŞ TEMELLERİ ŞAPÇI'DA ATILDI !

Haberi sayfa 7'de

Batı - Doğu Trakya  
Belediyeler Birliği Protokolü

## Muhteşem Bir Törenle İmzalandı !

- \* Dışişleri Bakanı Y. Papandreou ve T.C Devlet Bakanı Yüksel Yalova imza törenine katıldılar.
- \* İmza törenine Türkiye'den 160 kişilik bir grup katılırken, ülkemizin de üst düzey yetkilileri töreni izlediler.
- \* Şapçı, Türkiye-Yunanistan dostluğu yolunda unutulmaz bir gün yaşadı !
- \* "Polis - Trakyakent" yasal bir zemine oturtuldu !

Haberi sayfa 7'de



Polis - Trakyakent'in mimarları Tekirdağ Belediye Başkanı Osman Tabak ve Şapçı Belediye Başkanı Dinos Haritopoulos Dışişleri Bakanı Y. Papandreou ile

Dışişleri Bakanı Y. Papandreou  
Susurköy (Sosti) Belediyesi'nde

## Fahri Hemşeri İlan Edildi !

Haberi sayfa 7'de



Susurköy Belediye Başkanı Erdoğan Sait ve Medya Başkanı Hüsamettin Ahmet Y. Papandreou'yu fahri hemşeri ilan ettiler.